



LATVIJAS REPUBLIKAS  
VALSTS KASE  
THE TREASURY  
OF THE REPUBLIC OF LATVIA



VALSTS PARĀDA VADĪBAS PĀRSKATS  
REPORT ON CENTRAL GOVERNMENT DEBT MANAGEMENT

2011



LATVIJAS REPUBLIKAS  
**VALSTS KASE**  
**THE TREASURY**  
OF THE REPUBLIC OF LATVIA

**VALSTS PARĀDA VADĪBAS PĀRSKATS**  

---

**REPORT ON CENTRAL GOVERNMENT DEBT MANAGEMENT**

2011

## SATURS

<b>3</b>	<b>Gads skaitļos</b>
<b>4</b>	<b>Valsts kases pārvaldnieka ievadvārdi</b>
<b>6</b>	<b>Latvijas finanšu tirgus</b>
<b>13</b>	<b>Latvijas Republikas kredītreitings</b>
<b>16</b>	<b>Centrālās valdības aizņēmumi</b>
<b>26</b>	<b>Valsts parāda portfeļa vadība</b>
<b>29</b>	<b>Naudas līdzekļu un likviditātes vadība</b>
<b>31</b>	<b>Valsts budžeta aizdevumi</b>
<b>34</b>	<b>Valsts galvojumi</b>
<b>35</b>	<b>Par Valsts kasi</b>
<b>36</b>	<b>Kontakti</b>

## SAĪSINĀJUMI

<b>b.p.</b>	bāzes punkti
<b>CDS</b>	finanšu instruments, kas nodrošina iespēju apdrošināties pret konkrētas institūcijas maksātnespēju ( <i>Credit Default Swap</i> )
<b>CSP</b>	Centrālā statistikas pārvalde
<b>EIB</b>	Eiropas Investīciju banka
<b>EK</b>	Eiropas Komisija
<b>EPAB</b>	Eiropas Padomes Attīstības banka
<b>ERAB</b>	Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka
<b>ES</b>	Eiropas Savienība
<b>Fitch</b>	starptautiskā reitingu aģentūra <i>Fitch Ratings</i>
<b>FM</b>	Finanšu ministrija
<b>IKP</b>	iekšzemes kopprodukts
<b>LB</b>	Latvijas Banka
<b>Moody's</b>	starptautiskā reitingu aģentūra <i>Moody's Investors Service</i>
<b>RIGIBOR</b>	Latvijas starpbanku kredītu procentu likmju indekss (par cik bankas gatavas aizdot)
<b>RIGIBID</b>	Latvijas starpbanku kredītu procentu likmju indekss (par cik bankas gatavas aizņemties)
<b>R&amp;I</b>	Japānas reitingu aģentūra <i>Rating and Investment Information, Inc.</i>
<b>Starptautiskā aizņēmuma programma</b>	2008. gada beigās noslēgtā vienošanās ar starptautiskajām finanšu institūcijām (SVF, EK, Pasaules Banku, ERAB) un citiem aizdevējiem (Ziemeļvalstis, Igaunija, Čehija un Polija) par finansiālu atbalstu Latvijai ekonomiskās krīzes pārvēršanai
<b>SVF</b>	Starptautiskais Valūtas fonds
<b>S&amp;P</b>	starptautiskā reitingu aģentūra <i>Standard &amp; Poor's</i>

## MĒRVIENTĪBAS

EUR – euro, oficiālā ES naudas vienība

LVL – lats, Latvijas Republikas nacionālā naudas vienība

## PIEZĪME

© Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā obligāta atsauce uz Valsts kasi kā datu avotu.

Publikācijā iekļautie dati turpmākajās publikācijās var tikt precizēti. Valsts kase neatbild par zaudējumiem, kas radušies publikācijas lietošanas rezultātā. Šo dokumentu nedrīkst pavairot, izplatīt komerciālos nolūkos vai kā citādi publicēt bez Valsts kases piekrišanas.

ISBN 978-9984-9987-6-3

## TABLE OF CONTENTS

<b>Year in Numbers</b>
<b>Foreword by the Treasurer</b>
<b>Latvia's Financial Market</b>
<b>Credit Rating of the Republic of Latvia</b>
<b>Central Government Borrowing</b>
<b>Government Debt Portfolio Management</b>
<b>Cash and Liquidity Management</b>
<b>State Budget Lending</b>
<b>State Guarantees</b>
<b>About the Treasury</b>
<b>Contacts</b>

## ABBREVIATIONS

<b>BPS</b>	Basis points
<b>CDS</b>	Credit Default Swap
<b>CSB</b>	Central Statistical Bureau
<b>EIB</b>	European Investment Bank
<b>EC</b>	European Commission
<b>CEB</b>	Council of Europe Development Bank
<b>EBRD</b>	European Bank for Reconstruction and Development
<b>EU</b>	European Union
<b>Fitch</b>	International rating agency Fitch Ratings
<b>MF</b>	Ministry of Finance
<b>GDP</b>	Gross domestic product
<b>BoL</b>	Bank of Latvia
<b>Moody's</b>	International rating agency Moody's Investors Service
<b>RIGIBOR</b>	Riga Interbank Offered Rate (at which the banks are ready to lend)
<b>RIGIBID</b>	Riga Interbank Bid Rate (at which the banks are ready to borrow)
<b>R&amp;I</b>	Japanese rating agency Rating and Investment Information, Inc.
<b>International loan program</b>	The agreement made with the international financial institutions (IMF, EC, World Bank, EBRD) and other lenders (Sweden, Norway, Denmark, Finland, Estonia, Czech Republic and Poland) at the end of 2008 on financial aid to Latvia for overcoming the economic crisis
<b>IMF</b>	International Monetary Fund
<b>S&amp;P</b>	International rating agency Standard & Poor's

## UNITS OF MEASURE

EUR – euro, official currency of EU

LVL – lats, the national currency of the Republic of Latvia

## NOTE

© Reference to the Treasury data compulsory when reproduced.

The data included in this publication may be clarified in subsequent publications. The Treasury bears no responsibility for losses incurred as a result of using this publication. This document may not be copied, distributed for any commercial purposes or published in any other way without the consent of the Treasury.

# Gads skaitļos

## Year in Numbers

	Rādītājs Indicator	2010	2011
<b>Ekonomiskā situācija</b> Economic situation	<b>IKP (faktiskajās cenās), milj. LVL</b> GDP (actual prices), million LVL	<b>12 738,7</b>	<b>14 161,0</b>
	pieaugums faktiskajās cenās, % increase in actual prices, %	-2,5	11,1
	pieaugums salīdzināmajās cenās, % increase in comparable prices, %	-0,3	5,5
	<b>Patēriņa cenu indekss (decembris pret decembri), %</b> Consumer price changes (December on December), %	<b>2,5</b>	<b>4,0</b>
	<b>Patēriņa cenu indekss (gads pret gadu), %</b> Consumer price changes (year on year), %	<b>-1,1</b>	<b>4,4</b>
	<b>Reģistrētais bezdarba līmenis (decembris), %</b> Registered unemployment level (December), %	<b>14,3</b>	<b>11,5</b>
	<b>Maksājumu bilances tekošais konts, milj. LVL</b> Balance of payments current account, million LVL	<b>379,6</b>	<b>-170,9</b>
	<b>% no IKP</b> % of GDP	<b>3,0</b>	<b>-1,2</b>
<b>Valsts finanses</b> Public finance	<b>Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālā balance, milj. LVL*</b> Consolidated budget financial balance, million LVL*	<b>-802,7</b>	<b>-444,9</b>
	<b>% no IKP*</b> % of GDP*	<b>-4,4</b>	<b>-3,1</b>
	<b>Vispārējās valdības parāds, milj. LVL*</b> General government debt, million LVL*	<b>5 080,9</b>	<b>5 348,8</b>
	<b>% no IKP*</b> % of GDP*	<b>39,9</b>	<b>37,8</b>
	<b>Centrālās valdības parāds, milj. LVL*</b> Central government debt, million LVL*	<b>4 942,6</b>	<b>5 216,2</b>
	<b>% no IKP*</b> % of GDP*	<b>38,8</b>	<b>36,8</b>
	<b>Saņemtā aizdevuma summa no starptautiskās aizņēmuma programmas, milj. EUR</b> Loans disbursed from international loan program, million EUR	<b>1 100,0</b>	<b>100,0</b>
	<b>Valsts vērtspapīru iekšējās izsolēs piesaistītais finansējums, milj. LVL</b> Gross borrowing in government domestic securities auctions, million LVL	<b>630,3</b>	<b>427,1</b>
	<b>Izsniegtie valsts budžeta aizdevumi, milj. LVL</b> Issued state budget loans, million LVL	<b>261,6</b>	<b>527,8</b>
	<b>Izsniegtie valsts galvojumi, milj. LVL</b> Issued state guarantees, million LVL	<b>101,9</b>	<b>44,0</b>

\* atbilstoši nacionālajai metodoloģijai  
\* according to national methodology

Avots: CSP, Nodarbinātības valsts aģentūra, LB, Valsts kase, likums „Par valsts budžetu 2011. gadam” un tā skaidrojumi  
Source: CSB, Employment State Agency, BoL, the Treasury, annual state budget law 2011 and explanatory notes thereto

# Valsts kases pārvaldnieka ievadvārds

## Foreword by the Treasurer

2011. gads Latvijā iezīmējies ar vairākiem būtiskiem notikumiem ekonomikā. Latvija sasniegusi līderes pozīciju tautsaimniecības attīstības tempos Eiropas Savienībā – 4. ceturksnī 5,7% pieaugumu. Ekonomiskā izaugsme 2011. gadā bija straujāka nekā sākotnēji plānots, lai arī Eiropā saglabājās neskaidra ekonomikas attīstības aina. Latvijas ekonomikas dzinulis bija straujais eksporta pieaugums, ko nodrošināja Latvijas uzņēmumi, atjaunojot savu starptautisko konkurētspēju, kā arī iekšzemes pieprasījuma pieauguma atjaunošanās. Tāpat, ņemot vērā nozīmīgās pārmaiņas Latvijas tautsaimniecībā un pakāpenisko globālās ekonomikas atlabšanu no straujās lejupslīdes, arī rūpniecības produkcijas apjoma pieauguma tempi Latvijā ir vieni no straujākajiem Eiropas Savienībā.

Viens no nozīmīgākajiem notikumiem 2011. gada nogalē bija starptautiskās aizņēmuma programmas noslēgšana ar SVF un EK. Tas raksturoja Latvijas finanšu neatkarības atgūšanu gan vietējā, gan starptautiskā mērogā. Programmas ietvaros, kas ilga vairāk nekā trīs gadus, Latvija izņēma tikai daļu 60% no pieejamās aizdevuma summas. Starptautiskās aizņēmuma programmas ietvaros Latvija pārliecinoši izpildīja programmas mērķus, budžeta deficītu samazinot pat lielākā mērā, nekā sākotnēji plānots, tādējādi demonstrējot izpratni par fiskālās disciplīnas ievērošanas nepieciešamību. Plānojot budžeta deficītu 2012. gadā 2,5% no IKP, Latvija daudz pārliecinošāk virzās uz pievienošanās eiro zonai 2014. gadā.

Reitingu aģentūras novērtēja Latvijas sasniegto, un 2011. gadā mēs pieredzējām gan valsts kredītreitinga paaugstinājumu – martā Fitch Latvijas kredītreitingu atgriezta investīciju kategorijā, gan arī kredītreitinga nākotnes vērtējums tika mainīts uz pozitīvu – martā S&P,

The year 2011 was marked by several significant events in Latvia's economy. Latvia had reached the leader position as the fastest growing national economy in the European Union with a growth rate of 5.7% in the fourth quarter. The economic growth in 2011 was more rapid than initially planned despite of the continuous uncertainty regarding economic development in Europe. The major driving force in Latvia's economy was a rapid export growth ensured by the Latvian enterprises restoring their international competitiveness as well as resumption of domestic demand. Likewise, considering the significant changes in the national economy of Latvia and the gradual recovery of the global economy after the rapid downturn, the growth of industrial output was also one of the most rapid in the European Union.

One of the most important events was the closing of the international loan programme with the IMF and the EC at the end of 2011. It marked restoration of Latvia's financial independence both on the domestic and international scale. Within the framework of the programme, which lasted for more than three years, Latvia borrowed only 60% of the available loan amount. During the implementation of the international loan programme Latvia fully attained the programme goals by decreasing budget deficit more significantly than initially planned, thereby demonstrating awareness of the necessity to observe the fiscal discipline. With the goal of decreasing the budget deficit in 2012 to 2.5% of GDP Latvia has taken a convincing step towards its accession to the eurozone in 2014.

The rating agencies appreciated the goals attained by Latvia, and in 2011 we experienced upgrade of the country credit rating – in March, rating agency Fitch raised Latvia's credit rating to the investment grade, as well as the change

jūnijā – Moody's. Tomēr decembrī Fitch kredītreitinga nākotnes vērtējumu mainīja uz stabili, norādot uz Latvijas atkarību no ārējiem ekonomiskiem un finanšu faktoriem.

Lai arī pasaules finanšu tirgos nestabilitāte 2011. gadā saglabājās un gada beigās pat pieauga, Latvija apliecināja savu finansiālo patstāvību, neizmantojot starptautiskās aizņēmuma programmas resursus, bet gan emitējot desmit gadu obligācijas 500 miljonu ASV dolāru vērtībā 2011. gada jūnijā. Ar šo emisiju Latvija veiksmīgi atgriezās starptautiskajos finanšu tirgos, tādējādi ieliekot drošu pamatu starptautiskās aizņēmumu programmas sekmīgai pārfinansēšanai turpmākajos gados publiskajos finanšu un kapitāla tirgos.

Arī iekšējā finanšu tirgū tika apliecināta Latvijas kredīspējas uzlabošanās. Iekšējā aizņēmuma vērtspapīru likmes 2011. gadā stabilizējās. Un pēc vairāku gadu pārtraukuma atsākta valsts iekšējā aizņēmuma desmit gadu obligāciju emisijas programma, kas atjaunoja pilna spektra valsts vērtspapīru termiņu piedāvājumu un bija labs signāls ārējā tirgus aizņēmuma organizēšanai.

Kopumā 2011. gads raksturojams kā Latvijas finanšu nostabilizēšanās un finanšu patstāvības atgūšanas gads. Līdz ar to arī turpmākajos gados, valdībai īstenojot atbildīgu fiskālo politiku un ieviešot strukturālās reformas, kas nodrošinās Latvijas konkurētspējas stiprināšanos pasaules tirgos, tas veicinās Latvijas finanšu situācijas stabilitāti, un pasaules finanšu tirgi spēs izšķirt Latvijas panākumus vēl šobrīd nestabilās Eiropas kontekstā, tādējādi atbalstot Latvijas darbu virzībā uz ilgtspējīgu valsts finanšu nodrošināšanu.

Kaspars Āboliņš  
Valsts kases pārvaldnieks  
2012.gada martā



of the credit rating outlook to positive by S&P in March and by Moody's in June. However, in December, Fitch changed the outlook of credit rating to stable referring to Latvia's dependence on the external economic and financial sectors.

Although in 2011 the instability in the global financial markets continued and at the end of the year even increased, Latvia proved its financial independence by issuing ten year bonds for the total value of USD 500 million in June 2011 rather than using the resources of the international loan programme. This issue marked Latvia's successful return to the international financial markets and ensured a strong basis for successful refinancing of the international loan programme in the public financial and capital markets in the years to come.

The domestic financial market also reflected improvement of Latvia's creditworthiness. The government domestic securities' rates stabilised in 2011. Furthermore, after an interruption of several years ten year Treasury bond issuance programme was resumed thereby diversifying government securities portfolio from the point of maturities. Issue of ten year Treasury bond also served as a good signal for the organisation of the external borrowings.

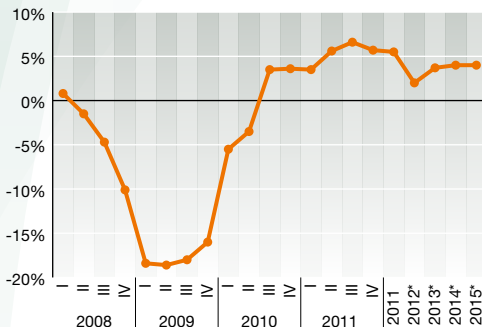
Overall, 2011 may be characterised as the year in which Latvia's finances were stabilised and financial independence was restored. Thanks to this the implementation of a responsible fiscal policy and structural reforms, which will serve to strengthen Latvia's competitiveness in the global markets, will facilitate financial stability in Latvia in the very near future, and the global financial markets will be able to distinguish progress made by Latvia within the context of a currently unstable Europe, thereby supporting efforts made by Latvia to ensure the sustainability of public finances.

Kaspars Āboliņš  
The Treasurer  
March 2012

# Latvijas finanšu tirgus

## Latvia's Financial Market

**IKP pieaugums (salīdzināmajās cenās,  
% pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu)**  
GDP growth (in comparable prices,  
in % over previous year)



Avots: CSP, \* FM prognozes  
Source: CSB, \* MF forecasts

### EKONOMIKAS STABILIZĒŠANĀS PROCESI UN FAKTORI

Ņemot vērā nozīmīgas pārmaiņas Latvijas tautsaimniecībā un pakāpenisku globālās ekonomikas atlabšanu no straujās lejupslīdes, Latvijas ekonomika jau sākot no 2010. gada vidus ir atgriezusies uz izaugsmes ceļa. Latvijas IKP pieaugumu 2010. gada otrajā pusē un 2011. gadā ir veidojis straujš rūpniecības, transporta un loģistikas, kā arī tirdzniecības, izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu nozaru pievienotās vērtības pieaugums. Ekonomikas attīstības pamatā šobrīd ir eksportējošā rūpniecība. IKP pieaugums 2011. gadā sasniedza 5,5%.

Jāuzsver arī IKP izlietojuma struktūra ekonomiskās krīzes ietekmē piedzīvojuši būtiskas izmaiņas investīciju un ārējās tirdzniecības sektoros, uzrādot strauju kritumu krīzes sākumā un pieaugumu no 2010. gada sākuma, uzlabojoties Latvijas konkurētspējai. Nedaudz samazinājies arī privātā patēriņa īpatsvars, savukārt valdības izdevumu īpatsvars kopējos ienākumos praktiski nav mainījies.

Kopumā IKP struktūra kļuvusi sabalansētāka un ilgtspējīgāka – pieaudzis rūpniecības nozaru īpatsvars nozaru pievienotās vērtības struktūrā, bet samazinājies importa pārsvars pār eksportu IKP izlietojuma sadalījumā.

Latvijas ekonomikas attīstību kopumā 2011. gadā noteica eksports, tāpēc 2011. gada pēdējo mēnešu laikā būtiski pieaugušie ārējās vides riski un prognozes, ka attīstītajās valstīs, t.sk. Latvijas galvenajās tirdzniecības partnervalstu partnervalstīs, varētu ievērojami samazināties izaugsmes tempi, liek būt uzmanīgiem. Tomēr pašlaik pieejamie Latvijas ekonomikas rādītāji, piemēram, pārliecinošā mazumtirdzniecības,

### ECONOMY STABILISATION PROCESSES AND FACTORS

Considering the significant changes in Latvia's economy and gradual recovery of the global economy after the rapid downturn, Latvia's economy returned to growth already in the middle of 2010. The increase of the GDP during the second half of 2010 and 2011 was caused by a rapid increase of the value added in the manufacturing, transport and logistics, as well as trading, accommodation and catering services industries. The development of economy is currently based on the export of manufacturing industry. The increase of the GDP reached 5.5% in 2011.

It should be mentioned that expenditure of GDP under the influence of the economic crisis faced material changes in the investment and foreign trade sectors, showing steep decrease at the beginning of the crisis and recovery as from the beginning of 2010 due to improvement of Latvia's competitiveness. The personal consumption has slightly decreased, while the share of government expenditure in the total revenue has practically not changed.

Overall, the GDP structure has become more balanced and sustainable – the share of manufacturing industries in the industries value added structure has increased and the excess of imports over exports in the expenditure of GDP has decreased.

The overall economic development in 2011 is largely determined by exports; therefore the external environment risks that have significantly increased during the last months of 2011 and the forecasts that the growth rate in the developed countries, including the main trade partners of Latvia, might considerably decrease, make one be cautious. However, the currently available economic



rūpniecības un eksporta izaugsme, reģistrētā bezdarba samazinājums un nodokļu ieņēmumu pārpilde, neliecina par izaugsmes tempu bremzēšanos Latvijā. 4. ceturksnī IKP rādītājs palielinājās līdz 5,7%. Šo pieaugumu galvenokārt noteica produkcijas apjoma kāpums rūpniecībā un tirdzniecībā, kā arī būvniecības nozarē.

2012.gada IKP prognoze ir veidota uz konservatīviem pieņēmumiem par ārējās vides attīstību, un FM IKP izaugsmi šim gadam prognozē 2,0% apmērā. FM 2012.gada martā izstrādātais makroekonomiskās attīstības scenārijs ir balstīts uz pieņēmumu par pasaules izaugsmes tempu samazināšanos 2012.gada pirmajos divos ceturkšņos, kam sekos atgriešanās pie iepriekšējiem izaugsmes tempiem. Tā rezultātā negatīvā ietekme uz Latvijas izaugsmes tempiem būs īslaicīga un turpmākajos gados ekonomikas izaugsmes tempi atgriezīsies pie to potenciālā līmeņa 4% apmērā. FM makroekonomiskās attīstības scenārijs paredz, ka eiro zonas valstu valdības spēš veiksmīgi atrisināt valstu parādu krīzi, nepieļaujot nekontrolētu valstu bankrotu vai jaunus nozīmīgus satricinājumus finanšu sektorā.

indicators, e.g. the sound growth of retail trade, manufacturing and export, decrease of registered unemployment and tax revenue surplus do not imply a slower growth rate in Latvia. According to the flash estimate, in the fourth quarter the GDP ratio had increased by 5.7% which was mainly caused by the increase of output in manufacturing and trade, as well as construction industry.

The forecast for 2012 has been based on conservative assumptions regarding the development of external environment, and the MF forecasts 2.0% growth of GDP in 2012. The macroeconomic development scenario elaborated by the MF in March 2012 is based on the assumption that the global growth will slow down in the first two quarters of 2012, which will be followed by a return to the previous growth rates. Consequently, the negative impact of external factors on the growth of Latvia will be short-term, and from year 2013 the GDP growth rate will return to its potential level of 4%. The scenario foresees that eurozone governments will be able to resolve sovereign debt crisis successfully and prevent uncontrolled state defaults or new distress in the financial sector.

## STARPTAUTISKĀS AIZŅĒMUMA PROGRAMMAS VEIKSMĪGAIS NOSLĒGUMS 2011.GADA BEIGĀS

### FISKĀLAIS SEKTORS

*Starptautiskās aizņēmuma programmas laikā ir nodrošināts pamats ilgtspējīgai fiskālās disciplīnas īstenošanai – izstrādāts Fiskālās disciplīnas likums, kura mērķis ir nodrošināt ilgtspējīgu valsts attīstību, makroekonomisko stabilitāti un samazināt tautsaimniecības ievainojamību ārējo satricinājumu rezultātā.*

## SUCCESSFUL CLOSING OF INTERNATIONAL LOAN PROGRAM IN THE END OF 2011

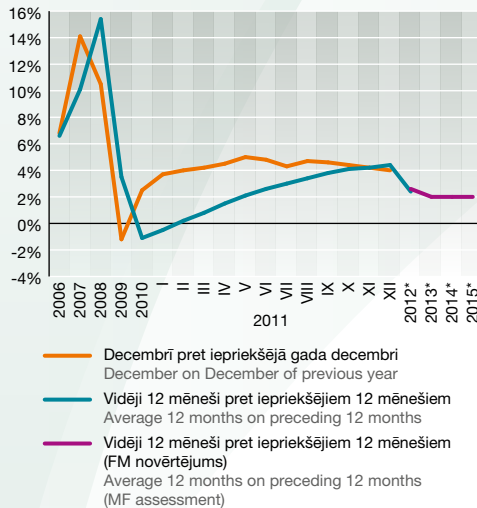
### FISCAL SECTOR

*The basis for implementation of sustainable fiscal discipline has been ensured during the international loan programme – the Fiscal Discipline Law has been developed, the purpose whereof is to ensure sustainable development of the country, macroeconomic stability and to decrease the vulnerability of the national economy as a result of external shocks.*





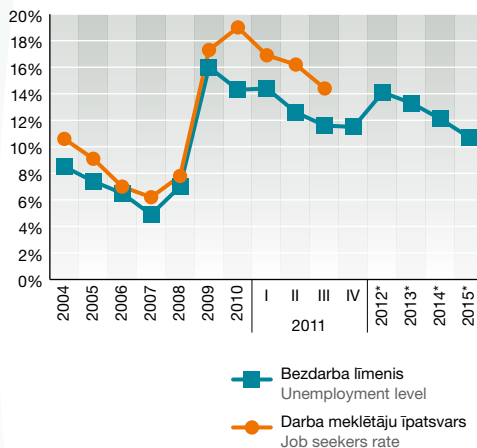
**Patēriņa cenu izmaiņas  
(% pret iepriekšējo periodu)  
Consumer price changes  
(in % over the previous period)**



Avots: CSP, \*FM prognozes  
Source: CSB \*MF forecasts

**Bezdarba līmenis un darba meklētāju skaits  
(attiecīgā perioda beigās, % no ekonomiski  
aktīviem)**

**Unemployment level and number of job  
seekers (at the end of the respective period,  
% of the economically active population)**



Avots: Nodarbinātības valsts aģentūra/CSP \*FM prognozes  
Source: State Employment Agency/CSB \*MF forecasts

## INFLĀCIJA

Patēriņa cenas 2011. gadā, salīdzinot ar 2010. gadu (gada vidējā inflācija), pieauga par 4,4%.

Savukārt 2011. gada decembrī, salīdzinot ar iepriekšējā gada decembri, patēriņa cenas pieauga par 4%, kas ir jau par vienu procenta punktu mazāk nekā tas bija 2011. gada maijā, kad tika sasniegts 2011. gada inflācijas maksimums (5%). 2011. gada otrajā pusē inflācija pakāpeniski samazinājās, un šāda tendence ir gaidāma arī turpmākajos 2012. gada mēnešos.

Lielāko ietekmi uz patēriņa cenām 2011. gadā radīja pārtikas cenu un degvielas cenu kāpums pasaulē, kā arī nodokļu likmju izmaiņas.

Pārtikas cenas Latvijā 2011. gada laikā pieauga vidēji par 4,7%. Ņemot vērā šobrīd vērojamas tendences pārtikas cenām pasaulē, līdzīgs pārtikas cenu lēcienis ir maz ticams, cenas šobrīd ir stabilizējušās. Paredzams, ka pārtikas cenu inflācija turpinās samazināties.

Naftas produktu cenas 2011. gadā ir bijušas ļoti svārstīgas. Virkne ģeopolitisku notikumu Ziemeļāfrikas reģionā, kur atrodas svarīgas naftas ieguves vietas, ir būtiski ietekmējušas naftas cenas pasaules biržās. Attiecīgi straujš cenu kāpums bija novērojams arī degvielas cenām Latvijā – degvielas cenas 2011. gada decembrī, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, pieauga par 12,5%. Lai arī naftas cenas gada otrajā pusē ir stabilizējušās, pastāv virkne risku, kas jau atkal var ietekmēt naftas cenas pasaulē, kā piemēram, saspringtā politiskā situācija Tuvajos Austrumos. Ja šādi riski neīstenojas, tad zemās izaugsmes prognozes ES 2012. gadā, tieši pretēji, radīs pazeminošu efektu uz naftas cenām.

Pēc FM aprēķiniem, apmēram 1,8 procenta punkti no patēriņa cenu kāpuma 2011. gadā ir saistīti ar PVN un akcīzes nodokļu izmaiņām. Tā kā 2012. gadā nav paredzēts ieviest izmaiņas netiešajos nodokļos, sākot jau ar 2012. gada janvāri šis nodokļu izmaiņu radītais pieaugums pakāpeniski samazināsies.

FM prognozē, ka 2012. gada vidējā inflācija būs 2,6% līmenī.

## INFLATION

The consumer prices in 2011 when compared to 2010 (the annual average inflation) increased by 4.4%.

In December 2011, in its turn, when compared to December of the preceding year, the consumer prices increased by 4% which is one percentage point less than in May 2011 when the highest inflation rate for 2011 (5%) was reached. In the second half of 2011 the inflation gradually decreased, and this trend is expected to continue also in 2012.

The increase of food prices and fuel prices in the world, as well as changes in the tax rates had the largest impact on the consumer prices in 2011.

In year 2011 food prices in Latvia increased by 4.7% on average. Considering the current price trends in the global food market, a similar jump of food prices is unlikely, at the present prices have stabilised. The food price inflation is expected to continue decreasing.

Prices of oil products in 2011 fluctuated significantly. A set of geopolitical events in the North African region, where important oil extraction places are located, has had a material influence on oil price in the global stock exchanges. Accordingly, a jump in fuel prices was also observed in Latvia – in December 2011 fuel prices increased by 12.5% month-on-month. Although the oil prices have stabilised in the second half of the year, there is a set of risks that might influence the global oil prices again, e.g., the tense political situation in the Middle East. If these risks are not realised, the low growth forecasts for the EU in 2012 would cause a decrease of oil prices.

According to the calculations of the MF, approximately 1.8 percentage points of the consumer price increase in 2011 were related to the changes in the VAT and excise duty. Since changes in indirect taxes are not planned in 2012, the increase caused by tax changes will start to slow down gradually already from January 2012.

The MF forecasts that in 2012 the average inflation will be at 2.6%.

## BEZDARBA LĪMENIS

Līdz ar ekonomiskās izaugsmes atjaunošanos kopš 2010. gada pavasara situācija darba tirgū pastāvīgi uzlabojas, tautsaimniecībā nodarbināto iedzīvotāju skaits atkal ir sācis pieaugt, un bezdarba līmenis, izņemot nelielu sezonālu pārtraukumu 2010. gada ziemā, pakāpeniski samazinās. Tajā pašā laikā ir iezīmējušās strukturālā bezdarba problēmas, kad, pieprasījumam darba tirgū neatbilstot piedāvājumam, turpina palielināties bezdarbnieku īpatsvars, kuri nav spējuši atrast darbu ilgāk par gadu.

Reģistrētā bezdarba līmenis saskaņā ar Nodarbinātības valsts aģentūras datiem 2011. gada beigās bija samazinājies līdz 11,5% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem. No visaugstākā bezdarba līmeņa, kas bija sasniegts 2010. gada martā un bija 17,3%, tas ir kritums par 5,8 procenta punktiem.

Nodarbinātības pieaugums un bezdarba līmeņa samazināšanās ar nelielu sezonālu pārtraukumu ziemas mēnešos turpināsies arī 2012. gadā. Tomēr darba tirgus tālāku atlabšanu var vājināt ekonomiskās attīstības palēnināšanās un iespējamais pieprasījuma kritums Latvijas galvenajos eksporta tirgos, kurus negatīvi skārusi eiro zonas parādu krīze.

## MAKSĀJUMU BILANCE

Latvijas maksājumu bilances tekošā konta negatīvais saldo 2011. gadā bija LVL 170,9 milj. jeb 1,2% no IKP. To galvenokārt veidoja atsevišķi jūlijā veikti investīciju preču iepirkumi, kas noteica preču ārējās tirdzniecības negatīvā saldo pieaugumu. Jau nākamā mēnešu tirdzniecības dati liecināja, ka šāds tirdzniecības bilances pasliktinājums bijis īslaicīgs. Arī pakalpojumu ārējās tirdzniecības pozitīvais saldo 2011. gada 4. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni palielinājās. Lai gan ārvalstu investoru reinvestētā peļņa palielinājās, pārējo ienākumu pārmaiņu ietekmē ienākumu konta negatīvais saldo nedaudz saruka.

Kapitāla un finanšu kontā bija vērojams pozitīvs saldo (LVL 260,7 milj.). Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā turpināja pieaugt līdz LVL 783 milj., tostarp tās nozīmīgi palielinājās Latvijas uzņēmumu pašu kapitālā (par LVL 473,2 milj.), bet to pieaugumu reinvestētās peļņas veidā mazināja ārvalstu investoru zaudējumi.

## UNEMPLOYMENT

As from spring 2010, in line with the recovery of economic growth, the situation in the labour market is constantly improving; the number of employed inhabitants has returned to growth, and the unemployment level, except for a small seasonal interruption in winter of 2010, is gradually decreasing. However, structural unemployment has started posing problems as with demand mismatching the supply in the labour market the proportion of the unemployed who have not been able to find a job for more than a year continues increasing.

According to the data of the State Employment Agency, the level of registered unemployment at the end of 2011 had slipped to 11.5% of the economically active population. It is a decrease of 5.8 percentage points from the highest unemployment level of 17.3% that was registered in March 2010.

Employment increase and decrease of unemployment level with a short seasonal interruption in the winter months will continue also in 2012. However, further recovery of the labour market may be limited by slower economic development and the potential decrease in demand in the main export markets of Latvia which have been negatively influenced by the eurozone debt crisis.

## BALANCE OF PAYMENTS

In 2011 current account deficit of Latvia's balance of payments was LVL 170.9 million or 1.2% of the GDP. The annual balance was notably affected by one-off purchases of investment goods made in July that led to the increase of foreign trade deficit in goods. The trade data in the following months showed that weakening of the trade balance had been temporary. The positive balance of services also increased in the fourth quarter of 2011 when compared to the preceding quarter. Although the profit reinvested by foreign investors had increased, the negative balance of the income account slightly decreased due to changes in other income types.

A surplus (LVL 260.7 million) was observed in the capital and financial account. The foreign direct investment in Latvia increased by LVL 783 million, but investment in the equity of the Latvian companies – by LVL 473.2 million. Meanwhile growth of foreign direct investment in the form of reinvested profit decreased because of the loss incurred by foreign investors.

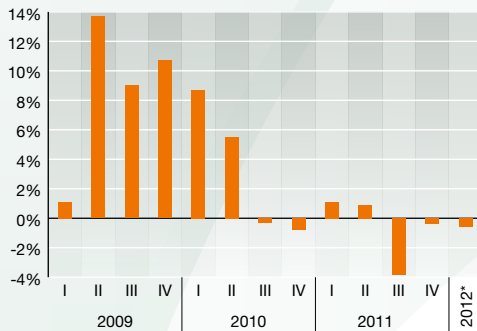
*Starptautiskās aizņēmuma programmas laikā veikta vispārējās valdības budžeta konsolidācija 2008.-2012. gadam, pateicoties, kurai ir līdzsvarots valsts budžeta ieņēmumu un izdevumu izlietojums. Šajā laika posmā ir veikti konsolidācijas pasākumi ar fiskālo ietekmi 17% apmērā no IKP jeb 2,3 miljardi latu.*

*Tajā pašā laikā pārstrukturizēti valsts konsolidētā budžeta izdevumi atbilstoši valdības funkcijām.*

*Within the framework of the international loan programme consolidation of the general government budget for 2008 – 2012 was performed, which resulted in balanced government budget revenues and expenditures. From 2008 till 2012, consolidation measures with the fiscal influence of 17% of the GDP or 2.3 billion lats were taken.*

*At the same time, the consolidated government budget expenditures were restructured according to the government functions.*

### Tekošā konta saldo (% no IKP) Current account balance (% of GDP)



Avots: LB \*LB prognoze  
Source: BoL \*BoL forecasts

Pieaugot ārvalstu tiešajām investīcijām, kā arī vietējo uzņēmēju aktivitātei uzņēmējdarbības paplašināšanā, tekošais konts pretēji iepriekšējos divos gados novērotajam pārpalikumam atkal gaidāms negatīvs. 2012. gadā imports palielināsies nedaudz straujāk nekā eksports, līdz ar to tekošā konta negatīvā bilance nedaudz palielināsies. To pamatā noteiks pieaugošās investīciju plūsmas uzņēmumu pamatkapitāla atjaunošanā gan ražošanas, gan pakalpojumu sektorā, ieviešot jaunas tehnoloģijas, kuras visbiežāk tiek importētas no augsto tehnoloģiju ražotājvalstīm. Tomēr, neskatoties uz tekošā konta deficīta veidošanos, investīcijas produktīvā ražošanas atjaunošanā dod pozitīvu devumu gan eksporta konkurētspējas kāpināšanā un eksporta palielināšanā, gan arī uzlabojot konkurētspēju vietējā tirgū, tādējādi aizstājot importa preces. FM makroekonomikas attīstības scenārijā 2011. gadā tekošā konta deficīts tika prognozēts 0,5% no IKP, savukārt 2012. gadā – 1,7% no IKP.

If the foreign direct investment grows and local businesses expand, the current account is expected to be negative in 2012 in contrary to the surplus observed in the preceding two years. In 2012, imports will increase slightly faster than exports, thereby slightly decreasing the negative balance of the current account. The basis for imports growth will be increase of investment flows into the share capital both in the manufacturing and services sectors as a result of introduction of new technologies that are usually imported from countries with high technology manufacturing. However, irrespective of the current account deficit, investments in productive renewal of manufacturing contribute both to increasing export competitiveness and export amounts as well as to improvement of competitiveness in the local market, thereby replacing the imported goods. In the MF macroeconomic development scenario the current account deficit for 2011 was projected at 0.5% of GDP, while in 2012 it is projected at 1.7% of GDP.

### PROCENTU LIKMES

2011. gada laikā iekšējā tirgū joprojām bija vērojama stabilitāte, uzlabojoties makroekonomiskajiem datiem un kopējam tirgus noskaņojumam. Tā rezultātā, lai arī latu likviditāte gada laikā nedaudz samazinājās, latu procentu likmes stabili turējās aptuveni vienā līmenī bez krasām svārstībām līdz novembra beigām, kad tās strauji pieauga AS „Latvijas Krājbanka” krīzes ietekmē.

Par augsto latu likviditāti iekšējā finanšu tirgū liecina arī fakts, ka 2011. gadā praktiski nav notikušas refinansēšanas un mijmaiņas darījumu izsoles, izņemot decembri, kad komercbankas ar Latvijas Banku noslēdza mijmaiņas darījumus nelielā apjomā uz dažām dienām. 2011. gadā Latvijas Banka refinansēšanas likmi nav mainījusi, saglabājot 3,5% līmenī, un turpinājusi pakāpeniski samazināt obligāto rezervju normu, tādējādi veicinot komercbanku aktivitāti latu tirgū.

Nemot vērā iedzīvotāju un uzņēmumu joprojām ierobežoto maksātspēju un iepriekšējos gados uzņemtās saistības, kā arī komercbanku piesardzīgo kredītu izsniegšanas politiku pēc krīzes apstākļos, mājāsaimniecībām un uzņēmumiem pieejamo kredītresursu apjoms komercbankās arī 2011. gada laikā turpinājās pakāpeniski samazināties.

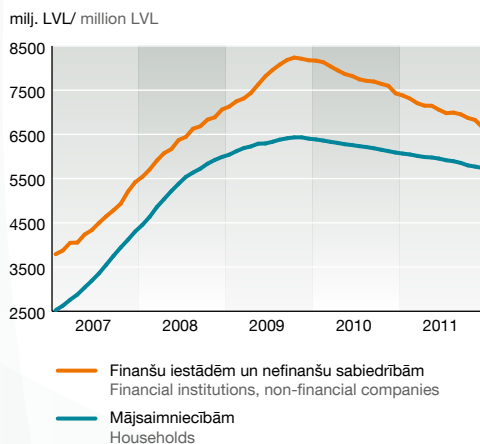
### INTEREST RATES

In 2011, the improvement of macroeconomic data and overall market sentiment facilitated stability in the domestic market. Consequently, although liquidity in the lats market slightly decreased during the year, the lats interest rates remained approximately at the same level without considerable fluctuations until the end of November when interest rates rapidly increased under the influence of bank JSC Latvijas Krājbanka crises.

The high liquidity of lats in the domestic financial market is proven also by the fact that practically no refinancing and swap auctions were held in 2011, save in December when commercial banks made swap transactions with the Bank of Latvia in small amounts for several days. In 2011, the Bank of Latvia did not change the refinancing rate, maintaining it at the level of 3.5%, and continued a gradual decrease of the mandatory reserve ratio in order to activate the operations of commercial banks in the lats market.

Considering the continued limited solvency of population and enterprises and the liabilities undertaken in the preceding years, as well as the cautious commercial bank lending policy in the post-crisis circumstances, the amount of credit resources available to households and enterprises in the commercial banks continued to decrease gradually also in 2011.

### Finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājāsaimniecībām izsniegtie kredīti Loans issued to financial institutions, non-financial companies and households



Avots: LB  
Source: BoL



## VIRZĪBA UZ MĀSTRICHTAS KRITĒRIJU IZPILDI

Latvijas Konverģences programma – 2011.-2014. gadam un Latvijas ekonomikas stabilizēšanas un izaugsmes atjaunošanas programma paredz virzību uz Māstrihtas kritēriju izpildi un eiro ieviešanu 2014. gadā.

Ņemot vērā noteikto mērķi ieviest eiro 2014. gada 1. janvārī, regulāri tiek novērtēta Latvijas atbilstība Māstrihtas kritēriju prasībām.

2011. gadā vairāki rādītāji atbilda noteiktajiem Māstrihtas kritērijiem. Valsts vērtspapīru ilgtermiņa procentu likmju rādītāji gada sākumā neiekļāvās noteiktajās kritēriju robežās, taču sākot ar augustu tas iekļāvās, turpretī gada vidējā inflācija bija virs pieļaujamā līmeņa.

## PROGRESS TOWARDS IMPLEMENTATION OF THE MAASTRICHT CRITERIA

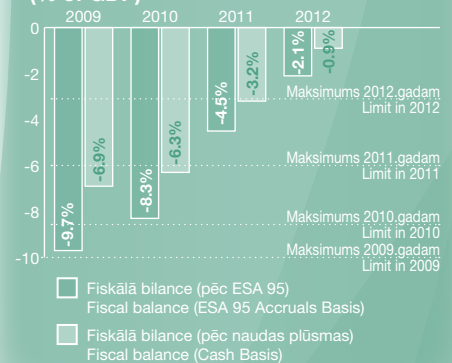
The Convergence Programme of the Republic of Latvia 2011-2014 and the Economic Stabilisation and Growth Revival Programme of Latvia prescribe aiming for the implementation of the Maastricht criteria and introduction of the euro in 2014.

With respect to the set goal to introduce euro as from 1 January 2014, the Latvia's compliance with the requirements of the Maastricht criteria is regularly assessed.

In 2011, several indicators complied with the set Maastricht criteria. The government securities' long-term interest rate did not fit within the set criteria limits in the beginning of the year, but starting from August this criteria was accomplished, while the annual average inflation was above the permissible level all year.

*Programmas laikā tika sasniegti noteiktie mērķi, budžeta deficītu samazinot pat lielākā mērā, nekā sākotnēji plānots, tādējādi demonstrējot izpratni par fiskālās disciplīnas ievērošanas nepieciešamību.*

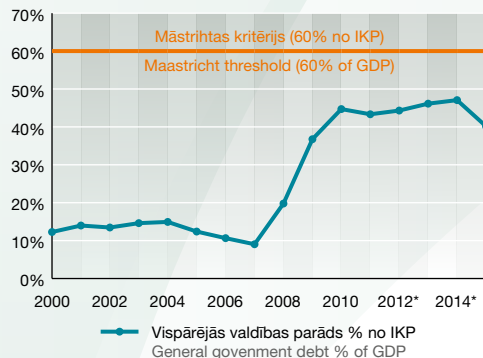
Vispārējās valdības budžeta deficīts un mērķi (% no IKP)  
General government deficit and targets (% of GDP)



*The established goals were attained during the programme with the budget deficit decreasing more significantly than initially planned, thus demonstrating awareness of the necessity to observe the fiscal discipline.*

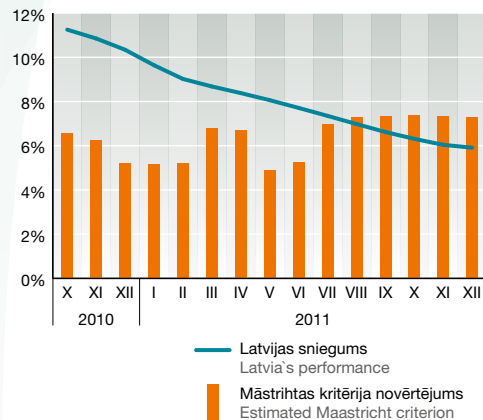


### Vispārējās valdības parāds (% no IKP) General government debt (% of GDP)



Avots: Valsts kase, \*FM prognozes  
Source: the Treasury, \*MF forecasts

### Valsts vērtspapīru ilgtermiņa procentu likme Long-term interest rate on government securities



\* Māstrihtas kritērija novērtējuma aprēķinā netiek iekļautas valstis ar deflāciju

Avots: Eurostat, LB aprēķins

\* The estimate of Maastricht criterion does not include countries with deflation

Source: Eurostat, BoL calculation

Arī valsts parāda apjoms 2011. gada beigās saskaņā ar Valsts kases novērtējumu pilnībā atbilst Māstrihtas kritērijā noteiktajai robežai un nesasniedz 60% apjomu no IKP. Veicot savlaicīgus aizņemšanās pasākumus atbilstoši izstrādātajai vidēja termiņa aizņemšanās stratēģijai, kā arī turpinot īstenot atbildīgu fiskālo politiku, ir iespējams ar ilkmju un termiņu ziņā labvēlīgiem nosacījumiem pārfinansēt pašreiz uzņemtās valsts parāda saistības, kā arī ilgtermiņā panākt valsts parāda līmeņa samazināšanos un stabilizēšanos ilgtspējīgā līmenī, pārliecinoši ievērojot Māstrihtas līgumā noteikto vispārējās valdības parāda apjoma kritēriju.

Jāpiebilst, ka LB ir nodrošinājusī lata stabilitāti un tā kursa svārstību ierobežošanu iepriekš noteiktā koridora robežās pret eiro, ievērojot stingru monetāro politiku un saglabājot +/- 1% robežu no fiksētā kursa 1 EUR = 0,702804 LVL.

Veiksmīga 10 gadu obligāciju emisija sākotnējā latu tirgū ietekmēja arī valsts vērtspapīru ilgtermiņa procentu likmi otrreizējā tirgū, kura savukārt tiek izmantota Māstrihtas kritērija atbilstības noteikšanai. 2011. gada decembrī Latvijas valsts vērtspapīru ilgtermiņa procentu likme bija 5.9% (-3.7% kopš gada sākuma) un kopš 2011. gada augusta Latvija izpilda attiecīgo kritēriju (uz 2011. gada decembri tas bija 7,3%).

Lai arī 2011.gadā kritērija izpilde ir uzlabojusies, tomēr jāpatur prātā arī ietilgušā eiro zonas parādu krīze un tas, ka turpmākajos gados tirgus konfidences uzturēšanai būtiska loma būs Latvijas apņemšanās attiecībā uz fiskālās disciplīnas konsekvētu ievērošanu.

According to the assessment of the Treasury, at the end of 2011 the amount of the government debt also fully complied with the limit specified in the Maastricht criterion and did not reach 60% of the GDP. If borrowing is performed timely and in accordance with the medium term borrowing strategy and if responsible fiscal policy is observed in the future, it is possible to refinance the current government debt on more favourable terms from the rate and maturity perspective, as well as to attain a decrease of government debt and stabilisation at a sustainable level in the long term, thereby meeting the general government debt criterion specified in the Maastricht Treaty.

It should be noted that the BoL has ensured the stability of the lats and preserved exchange rate fluctuations within the limits of the previously determined corridor against the euro by implementing a strict monetary policy and retaining a +/- 1% corridor of the fixed exchange rate of EUR 1 = LVL 0.702804.

A successful issue of ten year bonds in the primary lats market also influenced the long-term interest rate of government securities in the secondary market which is used to evaluate the compliance with the Maastricht criterion. In December 2011, the Latvian government securities' long-term interest rate was 5.9% (down by 3.7% since the beginning of the year), and as from August 2011 Latvia fulfils the respective criterion (as of December 2011 it was 7.3%).

The compliance with the criteria in 2011 has improved, at the same time the implementation of the criteria could be influenced by the protracted eurozone debt crisis and Latvia's commitment to implement consistent fiscal discipline that will have a significant role in maintenance of the market confidence in the coming years.

# Latvijas Republikas kredītreitings

## Credit Rating of the Republic of Latvia

2011. gada sākumā reitingu līmeņos parādījās pozitīvas iezīmes – 2011. gada janvārī R&I un martā arī S&P paaugstināja Latvijas kredītreitings nākotnes novērtējumu (*outlook*) no stabila uz pozitīvu. Kā arī martā Fitch paaugstināja kredītreitingu par vienu pakāpi no BB+ uz BBB-. Ar šo Fitch aģentūras lēmumu Latvija pēc gandrīz divu gadu pārtraukuma atkal tika ievietota kredītreitings investīciju kategorijas līmenī un nākotnes vērtējums tika nomainīts no stabila uz pozitīvu. Maijā arī Moody's paaugstināja Latvijas *outlook* uz pozitīvu.

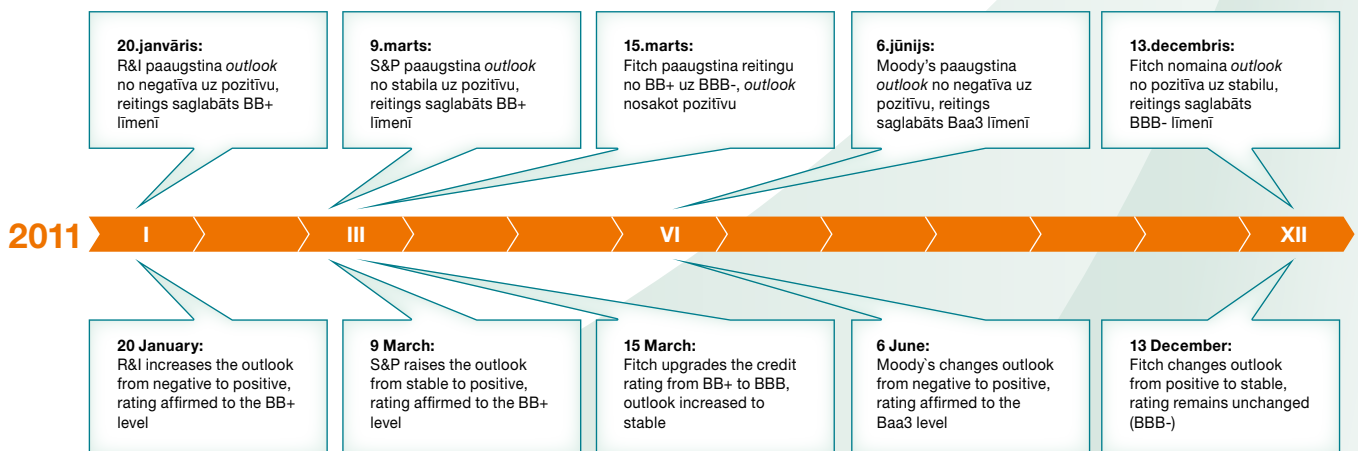
Tomēr, lai arī Latvijas ekonomika turpināja stabilizēties, decembrī Fitch nomainīja *outlook* no pozitīva uz stabilu, pamatojot to ar ārējo tirgu izaugsmes vājināšanos un finanšu vides, un ekonomiskās situācijas pasliktināšanos eiro zonas dalībvalstīs, kas negatīvi varētu ietekmēt Latvijas eksportu.

At the beginning of 2011 the credit rating levels reflected positive traits: in January R&I and in March also S&P increased the credit rating outlook for Latvia from stable to positive. In March, Fitch upgraded the credit rating by one grade from BB+ to BBB-. As a result of this decision Latvia's credit rating was again raised to investment grade after an interruption of almost two years, and the outlook was changed from stable to positive. In May, Moody's increased the outlook of Latvia to positive.

However, although Latvia's economy continued to stabilise, in December Fitch changed the outlook from positive to stable justifying thereof by the slowdown of external market growth and decline in the financial environment and economic situation in the eurozone member states that might have a negative influence on the exports of Latvia.

### Reitinga notikumi 2011. gadā

#### Rating Events in 2011





Reitingu aģentūra	Argumentācija kredītreitinga un tā nākotnes vērtējuma maiņai
R&I (2011. gada 20. janvārī)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Latvijas ekonomikas vienmērīgā atgūšanās</li> <li>• Fiskālās konsolidācijas pasākumu īstenošana</li> <li>• Mazinājušās bažas valsts finansējuma nodrošināšanai</li> <li>• Ministru prezidenta Valda Dombrovskā palikšana amatā pēc vēlēšanām R&amp;I skatījumā nodrošina stabilu politisko bāzi un samazina politiskās nestabilitātes risku saistībā ar fiskālo vadību</li> </ul>
S&P (2011. gada 9. martā)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Latvijas ekonomikas ātrā līdzsvarošanās</li> <li>• Latvijas ekonomika kļuvusi mazāk atkarīga no ārējā finansējuma</li> <li>• Valsts konkurētspēja ir uzlabojusies</li> </ul>
Fitch (2011. gada 15. martā)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Latvijas sekmīga atgūšanās no smagās finanšu krīzes</li> <li>• Ekonomikas izaugsme un stabilizēšanās</li> <li>• Agresīvas fiskālās konsolidācijas veikšana divu gadu garumā</li> <li>• Īsā laika periodā veikta iekšējā devalvācija, kas liecina par valsts ekonomikas elastību</li> </ul>
Moody's (2011. gada 6. jūnijā)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Valsts ekonomikas atveseļošanās un pozitīvas vidēja termiņa izaugsmes perspektīvas</li> <li>• Konsolidācijas pasākumu turpināšana</li> <li>• Panākumi, īstenojot Māstrihtas kritēriju izpildi</li> </ul>
Fitch (2011. gada 13. decembrī)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ārējo tirgu izaugsmes un finanšu vides straujā pasliktināšanās, ekonomiskās situācijas pasliktināšanās eiro zonas dalībvalstīs</li> </ul>

Rating agency	Arguments for change of credit rating and its outlook
R&I (20 January 2011)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Steady recovery of Latvia's economy</li> <li>• Implementation of fiscal consolidation measures</li> <li>• Decreased uncertainty about ability to raise resources for government financing</li> <li>• according to the opinion of R&amp;I Valdis Dombrovskis holding Prime Minister office after elections ensures a stable political base and decreases the risk of political instability in relation to fiscal management</li> </ul>
S&P (9 March 2011)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Rapid re-balancing of Latvia's economy</li> <li>• The economy of Latvia has become less dependent on external financing</li> <li>• The competitiveness of the country has improved</li> </ul>
Fitch (15 March 2011)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Successful recovery of Latvia from the severe financial crisis</li> <li>• Growth and re-balancing of economy</li> <li>• Aggressive fiscal consolidation during a period of two years</li> <li>• Internal devaluation performed within a short period of time, thereby demonstrating to the flexibility of the economy</li> </ul>
Moody's (6 June 2011)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• The country's economic recovery and positive medium-term growth prospects</li> <li>• The consolidation of public finances</li> <li>• Progress towards meeting the Maastricht criteria</li> </ul>
Fitch (13 December 2011)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sharp decline of external market growth and deterioration of financial environment, weakening of the economic situation in the eurozone economies</li> </ul>

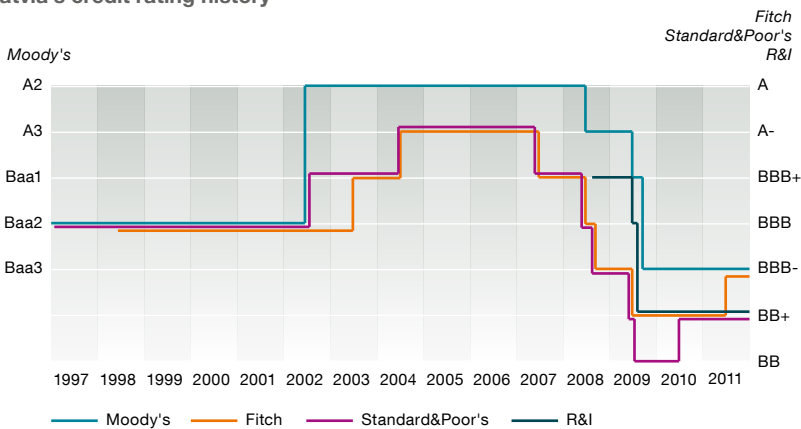
Aģentūras, paaugstinot valsts kredītreitinga nākotnes vērtējumu 2011. gada sākumā uz pozitīvu norādīja uz Latvijas stabilo ekonomisko izaugsmi, spēcīgajām valsts finansēm, valsts ārējā parāda samazināšanos un pieaugošu banku sektora stabilizāciju.

Gada pirmajā pusē Latvijas kredītreitings uzņēma pozitīvas virzības kursu. Salīdzinot ar citām reģiona valstīm, šāda tendence raksturojama kā retums.

With the decision to increase the credit rating outlook at the beginning of 2011 the agencies pointed at the stable economic development in Latvia, the strong government finances, decrease of the government foreign debt and improvement of stability in the banking sector.

In the first half of the year, the credit rating of Latvia experienced a set of positive developments. In comparison to other countries of the region such a trend may be characterised as exceptional.

### Latvijas kredītreitinga vēsture Latvia's credit rating history



Avots: Fitch, Moody's, S&P, R&I  
Source: Fitch, Moody's, S&P, R&I

Piezīme: Kredītreitings ilgtermiņa saistībām ārvalstu valūtā  
Note: Credit rating for long-term foreign currency obligations

### Baltijas valstu kredītreitingu salīdzinājums uz 2011.gada beigām Comparison of the Baltic states' credit ratings as the end of 2011

	Moody's	Fitch	Standard&Poors
Investīciju līmenis Investment grade	Aaa	AAA	AAA
	Aa1	AA+	AA+
	Aa2	AA	AA
	Aa3	AA-	AA-
	<b>A1</b>	<b>A+</b>	<b>A+</b>
	A2	A	A
	A3	A-	A-
Spekulatīvais līmenis Speculative grade	<b>Baa1</b>	<b>BBB+</b>	<b>BBB+</b>
	Baa2	BBB	BBB
	<b>Baa3</b>	<b>BBB-</b>	<b>BBB-</b>
	Ba1	BB+	BB+
	Ba2	BB	BB
	Ba3	BB-	BB-
	B1	B+	B+
	B2	B	B
	B3	B-	B-
	Caa1	CCC+	CCC+
Caa2	CCC	CCC	
Caa3	CCC-	CCC-	
Ca	CC	CC	
C	C	C	
	RD	D	
		D	

■ Pašreizējais Latvijas kredītreitings ilgtermiņa saistībām ārvalstu valūtā  
Latvia's credit rating for long-term foreign currency obligations

■ Pašreizējais Lietuvas kredītreitings ilgtermiņa saistībām ārvalstu valūtā  
Lithuania's credit rating for long-term foreign currency obligations

■ Pašreizējais Igaunijas kredītreitings ilgtermiņa saistībām ārvalstu valūtā  
Estonia's credit rating for long-term foreign currency obligations

Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

## NODOKĻU SEKTORS

*Starptautiskās aizņēmuma programmas laikā tika palielinātas nodokļu likmes un paplašinātas nodokļu bāzes uz patēriņu un īpašumu – PVN, akcīzes, transporta, nekustāmā īpašuma nodokļi, tajā pašā laikā, ieviešot izmaiņas uzņēmējdarbības un nodarbinātības stimulēšanai – UIN atvieglojumi, mikrouzņēmumu nodoklis, atkāpas PVN atmaksas. Tika veikti īpaši pasākumi ēnu ekonomikas ierobežošanai un nodokļu administrēšanas uzlabošanai.*

*Veicot izmaiņas nodokļu politikā, nodokļu slogs pret IKP nepieauga ekonomikas struktūras maiņas un eksporta – importa attiecības uzlabošanās dēļ.*

## TAXES

*During the international loan programme, the tax rates were increased and the tax bases for consumption and property were widened – VAT, excise duty, transport, real property taxes, at the same time changes were introduced to stimulate entrepreneurship and employment – CIT allowances, microenterprise tax, faster refund of VAT. Special measures were taken to limit shadow economy and to improve tax administration.*

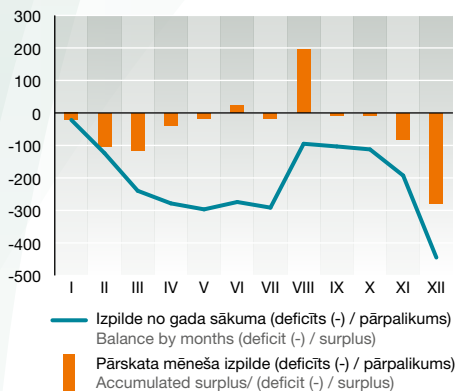
*Despite changes to the tax policy the tax burden as a share of the GDP did not increase due to the change of the economic structure and improvement of the export-import data.*

# Centrālās valdības aizņēmumi Central Government Borrowing

## Valsts konsolidētā budžeta finansiālā bilance 2011.gadā

Financial balance of central government  
consolidated budget in 2011

milj. LVL / million, LVL



Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

## VALSTS BUDŽETA IZPILDES TENDENCES

Ekonomiskās aktivitātes pieaugums un nodokļu administrēšanas uzlabošanas pasākumi, kā arī budžeta izdevumu izlietošanas disciplīnas stiprināšana 2011. gadā sekmējusi fiskālās situācijas uzlabošanu, kā rezultātā valsts budžeta deficīts 2011. gadā bija LVL 425,5 milj. jeb -3 % no prognozētā IKP, kas ir par LVL 486,2 milj. mazāks salīdzinājumā ar 2010. gadu un par LVL 112,5 milj. mazāks, salīdzinot ar likumā „Par valsts budžetu 2011. gadam” apstiprināto.

Valsts budžeta kopējie ieņēmumi 2011. gadā bija LVL 4 149,3 milj., kas ir par LVL 119,0 milj. mazāk nekā iepriekš plānots, kas skaidrojams ar zemākiem ieņēmumiem no ārvalstu finanšu palīdzības un budžeta iestāžu pašu ieņēmumiem. Taču šo ieņēmumu neizpildi daļēji kompensēja ļoti laba nodokļu ieņēmumu izpilde un nelieli virsplāna nenodokļu ieņēmumi. Attiecībā uz valsts budžeta izdevumiem, lai arī 2011. gada pēdējos mēnešos tie palielinājās, to kāpums bija lēnāks nekā iepriekšējos gados, un aizvadītajā gadā kopumā valsts budžeta izdevumi tika tērēti par LVL 231,5 milj. mazāk nekā plānots, sastādot LVL 4 574,8 milj.

2011. gadā valsts budžeta izpildes nodrošināšanai (budžeta deficīta segšanai un budžeta izdevumu izsniegšanai), valsts (centrālās valdības) parāda pārfinansēšanai, valsts budžeta izpildes cikla un saistību izpildei nepieciešamās likviditātes rezerves nodrošināšanai tika veikti aizņēmumi iekšējā tirgū, saņemti līdzekļi no Pasaules Bankas starptautiskās aizņēmuma programmas ietvaros, kā arī notika veiksmīga atgriešanās starptautiskajos finanšu tirgos, emitējot obligācijas.

## GOVERNMENT BUDGET EXECUTION TRENDS

Growth of the economic activity and measures for improvement of tax administration as well as strengthening of the budgetary discipline in 2011 facilitated improvement of the fiscal situation. As a result the government budget deficit in 2011 was LVL 426.8 million or down by 3.2% against the forecast GDP which is LVL 486.3 million less than in 2010 and LVL 66.8 million less when compared with the amount approved in the law On the State Budget for 2011.

The central government consolidated budget revenue in 2011 made up LVL 4,149.3 million which is LVL 119 million less than was planned, and this may be explained by lower revenues from the foreign financial aid and revenues of budget institutions. However, the failure to execute the revenue part of the budget was partially compensated by a very good tax revenue performance and slightly larger than planned non-tax revenues. As concerns the central government consolidated budget expenditures, although they increased during the last months of 2011, the increase had been slower than in the preceding years. In 2011, the total central government consolidated budget expenditure amounted to LVL 4,574.8 million, a total of LVL 231.5 million less than was planned.

In 2011, in order to ensure the central government budget execution (budget deficit financing and budget loans), refinancing of the state (central government) debt and liquidity reserve for the state budget execution cycle and fulfilment of liabilities, borrowings in the domestic market were made, funds from the World Bank within the framework of the international loan programme were obtained, as well as successful return to the international financial markets was performed.

## AIZŅĒMUMI IEKŠĒJĀ FINANŠU TIRGŪ: VALSTS KASE PAKĀPENISKI ATGRIEŽAS PIE GARĀKA TERMIŅA VĒRTSPAPĪRU IZSOĻĒM

2011. gadā Valsts kase turpināja regulāras valsts vērtspapīru izsoles, piedāvājot investoriem iegādāties gan īstermiņa, gan ilgtermiņa valsts vērtspapīrus un samazinot emisijas apjomu. 2011. gadā kopējais neto valsts vērtspapīru emisiju apjoms bija negatīvs (LVL -83,7 milj. pēc nomināla). 6 un 12 mēnešu parādīmju izsoles Valsts kase rīkoja, lai galvenokārt nodrošinātu relatīvi lētus likviditātes resursus un uzturētu iekšējā aizņēmuma vērtspapīru tirgu, kā arī nodrošinātu īstermiņa latu resursu aizņemšanās etalona regulāru aktualizēšanu tirgū. Savukārt, lai nodrošinātu pietiekamu piedāvājumu ieguldīt valsts vērtspapīros institucionālajiem investoriem, Valsts kase piedāvāja 5 gadu obligāciju programmu un gandrīz pēc 3 gadu pārtraukuma atsāka piedāvāt 10 gadu obligāciju programmu, kas turpināja 2010. gada uzsāktu peļņas līknes pagarināšanas procesu. Tādējādi tika atjaunots pilna spektra piedāvājums valsts vērtspapīriem, kāds tas bija pirmskrīzes situācijā. 10 gadu obligāciju emisiju veiksmīga atsākšana bija svarīga institucionālo investoru pieprasījuma apmierināšanai (tirgus darbības sekmīgai atjaunošanai) un Māstrihtas kritērija etalona (benchmark) likmes atbilstības noteikšanai. Iekšējo valsts vērtspapīru emisija 10 gadu termiņa sektorā bija labs signāls ārējā tirgus aizņēmuma organizēšanai. Veiksmīgā 10 gadu obligāciju programmas atsākšana savukārt ļāva samazināt īsāka termiņa, t.i., 6 un 12 mēnešu, vērtspapīru emisiju apjomu un biežumu, Valsts kasei pārsvarā koncentrējoties uz vidēja un ilgtermiņa obligāciju emisiju.

Piedāvājuma seguma proporcija konkurējošajās daudz cenu izsolēs gada laikā lielākoties bija augstāka par vienu, t.i., pieprasījums pārsniedza piedāvājumu – reizēm pat vairāk kā 5 reizes. Īpaši augsts pieprasījums pēc valsts vērtspapīriem bija vērojams maijā un jūnijā organizētajās valsts vērtspapīru emisijās, kas saistīts ar tirgus dalībnieku noskaņojumu un pozitīvajiem tirgus datiem.

2011. gadā komercbankas tradicionāli saglabā savas līderpozīcijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru investoru struktūrā. Arī 2011. gadā to ieguldījumi veido stabilu īpatsvaru apgrozībā esošo valsts vērtspapīru apjomā.

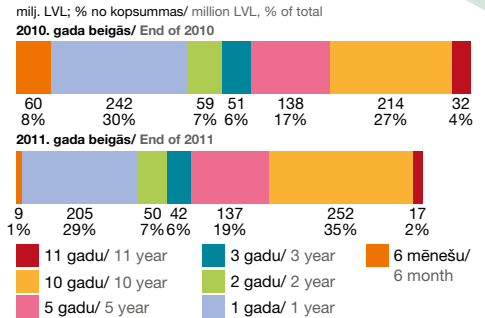
## BORROWINGS IN THE DOMESTIC FINANCIAL MARKET: THE TREASURY GRADUALLY RETURNS TO LONGER TERM SECURITIES AUCTIONS

In 2011, the Treasury continued regular government securities auctions. Both the short-term and longer term government securities were offered to investors. In 2011, the total net issuance of government domestic securities declined by LVL 83.7 million in nominal terms. The Treasury issued six and twelve month T-bills mainly to ensure relatively cheap liquidity resources and to maintain operations of the government domestic securities' market as well as to ensure a regular update of the benchmark for short-term borrowing in lats. In order to ensure an adequate supply of government securities to the institutional investors, the Treasury offered a 5-year bond programme and after almost three year interruption initiated a ten year bond programme that continued the profit curve extension process commenced in 2010. As a result of this, the Treasury returned to supplying a full spectrum of government securities for the first time after the crisis. A successful ten year bond issue was essential for satisfying the institutional investors' demand (for successful renewal of the market operations) and for evaluation of the compliance with the Maastricht criterion of benchmark interest rate. Issue of domestic government securities in the ten year maturity sector was also a good signal for organising borrowing in the external market. The successful renewal of the ten year bond programme allowed to reduce the volume and frequency of issue of shorter term securities, i.e., maturing in six and twelve months, and focus mainly on the issue of mid-term and long-term bonds.

The bid-to-cover ratio in competitive multi-price auctions during the year was mainly over 1.0, i.e. demand exceeded supply – sometimes by as much as five times. Especially high demand for government securities was observed in the auctions of government securities that were organised in May and June, the fact of which is related to the confidence of the market participants and positive figures from the market.

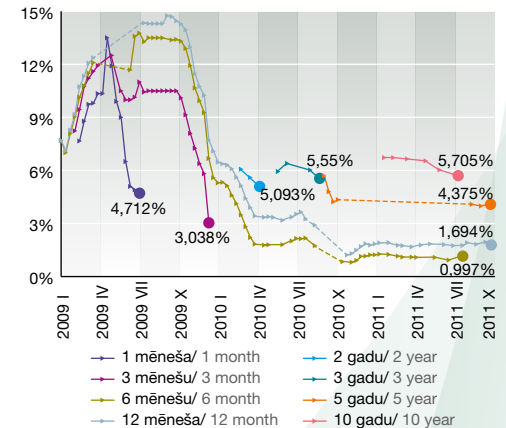
In 2011, commercial banks traditionally maintained their leading position in investor structure for government domestic securities. Also in 2011, investments of commercial banks formed a stable share of outstanding government domestic securities.

## Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīri apgrozībā Government domestic securities outstanding



Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

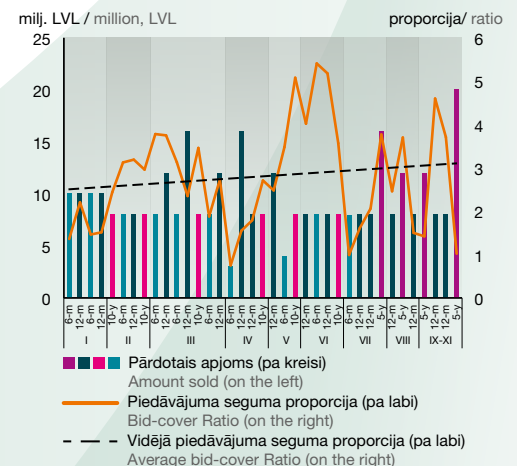
## Valsts vērtspapīru konkurējošajās izsolēs noteiktās vidējās svērtās procentu likmes Average weighted interest rates at the competitive auctions of government domestic securities



Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

## Valsts vērtspapīru sākotnējās tirdzniecības aktivitāte konkurējošajās daudz cenu izsolēs 2011. gadā

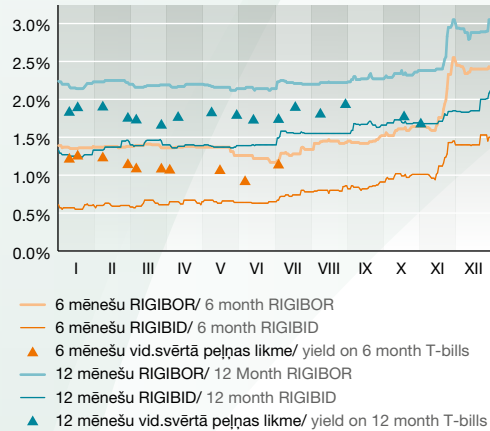
### Activity of primary market of government securities in the competitive multi-price auctions in 2011



Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

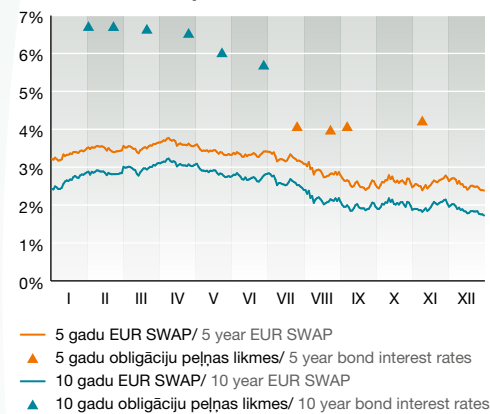


### 6 un 12 mēnešu latu parādzīmju peļņas likmes un attiecīgās RIGIBID un RIGIBOR likmes 6 and 12 months lats T-bill interest rates and respective RIGIBID and RIGIBOR rates



Avots: LB, Valsts kase  
Source: BoL, the Treasury

### 5 un 10 gadu latu obligāciju peļņas likmes un attiecīgās EUR SWAP likmes Interest rates of 5 and 10 year Treasury lats bonds and the respective EUR SWAP rates



Avots: Valsts kase, Bloomberg  
Source: the Treasury, Bloomberg

Joprojām pozitīvi jāatzīmē institucionālo ieguldītāju (pensiju un apdrošināšanas fondu un ieguldījuma fondi) apņemšanās pastāvīgi veikt ieguldījumus Latvijas valsts parādzīmēs.

Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspāri investori otrreizējā tirgū galvenokārt ir kredītiestādes, kuru īpašumā uz 2011. gada decembra beigām bija LVL 390,3 milj. jeb 55% no kopējā vērtspāri apjoma, LVL 304,8 milj jeb 43% valsts vērtspāri bija institucionālo investoru īpašumā, un mazu daļu veido nerezidentu turējumi – LVL 16,9 milj. jeb 2% no kopējā vērtspāri apjoma otrreizējā tirgū.

Kopumā apgrozībā esošo iekšējā aizņēmuma vērtspāri apjoms 2011. gadā samazinājies par LVL 83,7 milj.

2011. gada pirmajā pusgadā, regulāri vienu reizi mēnesī piedāvājot 10 gadu obligācijas, galvenokārt orientējoties uz institucionāliem investoriem, bija vērojama pietiekami liela investoru interese, kā rezultātā pakāpeniski samazinājās vidējās peļņas likmes. Kopš 10 gadu obligāciju programmas sākuma 2011. gada februārī to vidējās peļņas likmes samazinājušās no 6,724% līdz 5,705% (-1,01%) pretēji pasaules finanšu tirgos vērojama ilgtermiņa likmju pieauguma tendencei. Tas skaidrojams ar institucionālo investoru lielo pieprasījumu pēc ilgtermiņa latu vērtspāriem.

Latu procentu likmes iekšējā tirgū pirmā pusgada laikā bija stabilas, taču otrajā pusgadā, samazinoties komercbanku brīvo latu resursu apjomam, latu procentu likmes starpbanku tirgū pieauga 6 mēnešu aizņemšanās likmei jeb RIGIBOR sasniedzot 2,41% (+1,02% pret gada sākumu) un 12 mēnešu RIGIBOR likmei sasniedzot 3,05% (+0,81% pret gada sākumu).

Savukārt valsts īstermiņa parādzīmju likmes visa gada garumā svārstījās ap tuveni vienā līmenī starp atbilstošā termiņa RIGIBID un RIGIBOR likmēm.

2011. gada sākumā atsākot 10 gadu obligāciju programmu bija vērojama tendence ar katru nākamo izsolīto procentu likmēm samazināties pretēji ilgtermiņa resursu cenas pieaugumam tirgū, taču otrajā pusgadā emitēto 5 gadu vērtspāri likmju starpība pieauga no 160 līdz 241 b.p.

Positive feedback should be given to the commitment shown by institutional investors (investment funds, and pension and insurance funds) to continue making investments in Latvian government securities.

Investors of government domestic securities in the secondary market are mainly credit institutions, which at the end of 2011 possessed LVL 390.3 million or 55% of the total amount of securities, while LVL 304.8 million or 43% were owned by institutional investors. Non-resident holdings formed a small portion, totalling LVL 16.9 million or 2% of the total amount of securities in the secondary market.

The total amount of outstanding government domestic securities decreased by LVL 83.7 million in 2011.

During the first half of 2011 the ten year bonds were regularly offered on a monthly basis, mainly by focusing on the institutional investors. Investors' interest was adequately large, and as a result average interest rates gradually decreased. From the first ten year bond issuance in February 2011, the average interest rates of ten year bonds have decreased from 6.724% to 5.705% (a drop of 1.01%), while the long-term rates in the global financial markets followed the upward trend. Decrease of interest rates may be explained by the high demand shown by institutional investors for long-term lats securities.

During the first half of the year, lats interest rates in the domestic market were stable; however, when the volume of free lats resources held by commercial banks dropped in the second half of the year, the lats interest rates in the interbank money market increased, and the six month RIGIBOR rate reached 2.41% (an increase of 1.02% when compared to the beginning of the year), and the twelve month RIGIBOR rate reached 3.05% (up by 0.81% when compared to the beginning of the year).

In turn, the interest rates for government short-term securities fluctuated during the year at approximately the same levels and within the interval between the RIGIBID and RIGIBOR rates for the respective period.

At the beginning of 2011 when the ten year bond issue programme was resumed, interest rates tended to decrease with every consecutive auction, this being contrary to the increase of the long-term interest rates in the market. Meanwhile, the interest rate spread of five year bonds issued during the second half of the year increased from 160 b.p. to 241 b.p.

## AIZŅĒMUMI ĀRĒJĀ FINANŠU TIRGŪ

2011. gada 9. jūnijā Latvija veiksmīgi atgriezās starptautiskajos finanšu tirgos, emitējot 10 gadu obligācijas USD 500 milj. vērtībā ar fiksētu ienākuma likmi 5,25% gadā un dzēšanas datumu 2021. gada 16. jūnijā. Šī bija Latvijas pirmā publiskā vērtspapīru emisija ārējos tirgos pēc starptautiskās aizņēmuma programmas apstiprināšanas 2008. gada nogalē. Ar šo emisiju apliecināta Latvijas spēja patstāvīgi finansēt budžeta vajadzības un ir ielikts drošs pamats aizņēmumu sekmīgai pārfinansēšanai turpmākajos gados finanšu un kapitāla tirgos. Šī obligāciju emisija veikta, realizējot apstiprināto vidējā termiņa aizņemšanās stratēģiju, un uzskatāma kā nozīmīgs sākumpunkts, uzsākot starptautiskās aizņēmuma programmas pārfinansēšanu.

2011. gadā Latvijas obligācijas kopā iegādājās 153 investori, no kuriem 90 (59%) bija no Eiropas un 62 (40%) no ASV, bet salīdzinot pēc iegādātā apjoma 77% (USD 387,15 milj.) no piedāvātā vērtspapīru apjoma iegādājās ASV investori un 23% (USD 112,35 milj.) Eiropas investori, kas apliecina, ka darījuma vadošie investori ir no ASV.

88% (USD 439,4 milj.) no piedāvātā vērtspapīru apjoma iegādājās aktīvu pārvaldītāji un pensiju fondi, 9% (USD 46,85 milj.) bankas un 3% (USD 13,75 milj.) augsta riska aktīvu pārvaldītāji. Rezultāti vērtējami kā ļoti labi, jo lielāko daļu vērtspapīru ir iegādājušies ilgtermiņa investori, kuri rūpīgi izvērtē aizņēmēju un ir ilgtermiņā apliecinājuši vēlmi ieguldīt Latvijas vērtspapīros.

Latvijas obligāciju otrreizējie tirdzniecības līmeņi gada pirmajā pusē samazinājās, raksturojot Latvijas kredītspējas uzlabošanos, bet otrajā pusē tie pieauga, galvenokārt kopējā tirgus saspringuma un kopējās tirgus dalībnieku savstarpējās neuzticības dēļ, ko radīja pastāvīgās neskaidrības un riski eiro zonā.

Latvijas CDS līmenis 2011. gadā saglabājās kā viens no zemākajiem līdzīga kredītriska grupas valstu salīdzinājumā un ļauj secināt, ka investori Latvijas paveikto ekonomikas izaugsmes veicināšanā un fiskālās disciplīnas ieviešanā novērtē augstāk kā citās reģiona valstīs.

## LOANS FROM THE FOREIGN FINANCIAL MARKET

On 9 June 2011, Latvia successfully returned to the international financial markets by issuing ten year bonds to the amount of USD 500 million with a fixed income rate of 5.25% and a maturity date of 16 June 2021. This was Latvia's first public bond issue in the external markets after the approval of the international loan programme at the end of 2008. This issue attested to Latvia's ability to independently finance the budget requirements and has established a safe basis for a successful refinancing of loans in the financial and capital markets during forthcoming years. The issue of bonds was performed in accordance with the approved mid-term borrowing strategy and shall be considered to be an important baseline for the commencement of the refinancing of the international loan programme.

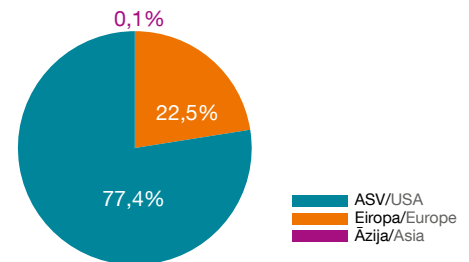
In 2011, in total 153 investors purchased Latvian bonds, ninety of which were from Europe (59% of the total), while 62 (or 40%) were from the USA, but in the terms of the volume purchased, 77% (USD 387.15 million) of the offered issue volume were purchased by US investors and 23% (USD 112.35 million) by European investors, which proves that the leading transaction investors are from the USA.

A total of 88% (USD 439.4 million) of the offered issue volume were purchased by asset managers and pension funds, 9% (USD 46.85 million) by the banks, and 3% (USD 13.75 million) by hedge funds. The results are considered to be very good since the major share of securities has been purchased by long-term investors who are carefully evaluating the borrower and over a longer period of time have confirmed their interest to invest in Latvian securities.

During the first half of the year Latvian bonds' yields in the secondary market decreased, thereby characterising the improvement of Latvia's creditworthiness, but during the second half of the year yields increased mainly due to the overall market tension with respect to the eurozone countries.

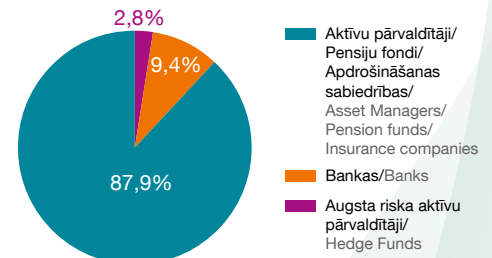
The CDS level of Latvia in 2011 remained one of the lowest when compared to countries of similar credit risk group and it leads to the conclusion that investors evaluate Latvia's achievements in stimulating economic growth and compliance with fiscal discipline higher than that shown by other countries in the region.

### 2011. gadā emitēto eiroobligāciju investoru sadalījums pēc ģeogrāfiskā izvietojuma Allocation of Eurobond issue in 2011 by geographical regions



Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

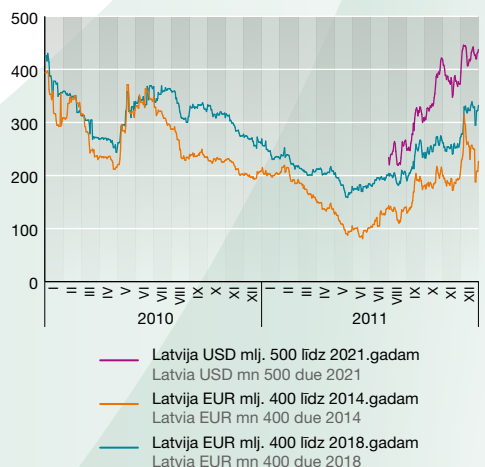
### 2011. gadā emitēto eiroobligāciju investoru sadalījums pēc investoru tipa Allocation of Eurobond issue in 2011 by investor type



Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

### Latvijas emitēto eiroobligāciju peļņas likmes otreizējās tirgū virs EUR SWAP Latvia's Eurobond yields in the secondary market

b.p. / BPS

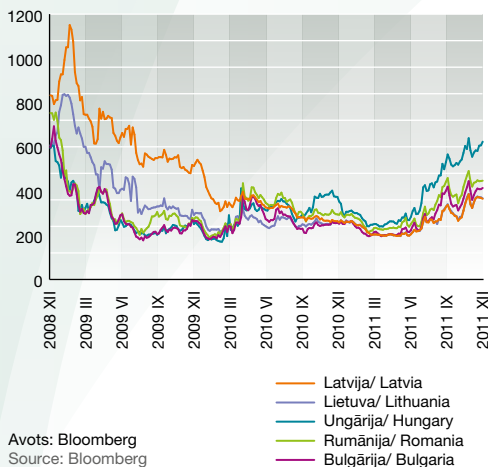


Avots: Bloomberg, Valsts kase  
Source: Bloomberg, the Treasury



### 5 gadu CDS līmenis (Lietuva, Ungārija, Rumānija, Bulgārija, Latvija) 5 year CDS level (Lithuania, Hungary, Romania, Bulgaria, Latvia)

b.p. / BPS

Avots: Bloomberg  
Source: Bloomberg

Latvijas CDS līmeņa samazinājums kopš 2009. gada sākuma bijis viens no straujākajiem starp attīstības valstīm, tādējādi apliecinot tirgus dalībnieku uzticības paaugstināšanos Latvijas kredītspējai.

### STARPTAUTISKĀ AIZŅĒMUMA PROGRAMMA

2008. gada beigās Latvijas valdība vienojās par aizņēmuma veikšanu no starptautiskajiem aizdevējiem, kam par iemeslu bija globālā finanšu krīze, Latvijas ierobežotā finanšu resursu pieejamība un valsts sniegtais likviditātes atbalsts banku sektora stabilizēšanas pasākumiem. Par aizdevuma sniegšanu Latvijai EUR 7,5 mljrd. apmērā 2008. gada decembra beigās vienojās EK, SVF, Pasaules Banka, ERAB un vairākas ES dalībvalstis.

2011. gada 21. decembrī tika slēgta starptautiskā aizņēmuma programma Latvijai. Programmas ietvaros Latvija kopumā izmantojusi tikai EUR 4,5 mljrd. no SVF, EK un Pasaules Bankas aizdevumiem laika posmā no 2008. gada 23. decembra, kad SVF valde apstiprināja pirmo aizdevuma daļu. Programmas darbības laikā Latvija pieprasījusi mazāk finansējuma, nekā bija pieejams – 60% no pieejamā Programmas aizdevuma apjoma. Tas saistīts ar Latvijas ekonomikas stabilizēšanos, kā arī fiskālās situācijas un likviditātes uzlabošanu. Veicot budžeta konsolidāciju, Latvija ir ne tikai tiekusies uz programmā noteikto budžeta deficīta mērķu sasniegšanu, bet arī centusies

The decrease in the Latvian CDS level since the beginning of 2009 was one of the most rapid among developing countries, thereby confirming the increase of market participants' confidence in Latvia's creditworthiness.

### INTERNATIONAL LOAN PROGRAMME

At the end of 2008, due to the global financial crisis, Latvia's limited financial resources, and the liquidity support provided by the government for banking sector stabilisation, the government of Latvia decided to request a loan from international lenders. At the end of December 2008, the EC, the IMF, the World Bank, the EBRD, and several EU Member States agreed on issuing a loan to Latvia to the amount of EUR 7.5 billion.

On 21 December, Latvia completed international loan programme. Within the framework of the programme, Latvia has used only EUR 4.5 billion in total of the loans issued by the IMF, the EC and the World Bank during the period from 23 December 2008, when the board of the IMF approved the first tranche of the loan. During the implementation of the programme Latvia has requested a part (60%) of the available loan which was possible due to the stabilisation of Latvia's economy, as well as to an improvement in the country's fiscal situation and liquidity. By carrying out a budget consolidation, Latvia has not only strived to attain the budget deficit goals specified in the programme, but has also endeavoured to implement a

### Kopējā finansējuma tabula no starptautiskajiem aizdevējiem Total financing provided by the international lenders

mljrd. EUR / bn. EUR

	2009		2010		2011		Kopā/ Total	
	Plānots** Planned **	Izmaksāts Received	Plānots** Planned **	Izmaksāts Received	Plānots** Planned **	Izmaksāts Received	Plānots** Planned **	Izmaksāts Received
EK/ EC	2,9	2,2	0,1	0,7	0,1	0	3,1	2,9
Ziemeļvalstis/ Nordic Countries (SE, DK, FI, NO, EE)	0,1	0	1,8	0	0	0	1,9	0
SVF/ IMF	1,2	0,8*	0,4	0,3	0,1	0	1,7	1,1
Pasaules Banka/ World Bank	0,2	0,2	0	0,1	0,2	0,1	0,4	0,4
Citi/ Others (CZ, PL, ERAB)	0,1	0,1	0,3	0	0	0	0,4	0,1
<b>Kopā/ Total</b>	<b>4,5</b>	<b>3,3</b>	<b>2,6</b>	<b>1,1</b>	<b>0,4</b>	<b>0,1</b>	<b>7,5</b>	<b>4,5</b>

\* Tai skaitā EUR 600 milj. 2008.gada decembrī/ Including EUR mn 600 in December 2008

\*\* Programmas sākumā plānotās summas/ Financing planned in the beginning of the programme

Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

īstenot tādu fiskālo politiku, lai ātrāk un veiksmīgāk risinātu pārmērīga budžeta deficīta jautājumu un tiektos uz sabalansētu budžetu. SVF preses paziņojumā par programmas slēgšanu uzsvēra, ka Latvija ar starptautisko finansiālo atbalstu un stingro atbildību pret reformu programmu ir īstenojusi smagus pasākumus, kas ir izveduši valsti no krīzes.

Latvija saņemto finansējumu plāno atmaksāt, starptautiskajā finanšu tirgū pārfinansējot valsts parādu. Saņemtie līdzekļi galvenokārt tika izmantoti valsts budžeta deficīta un valsts budžeta aizdevumu finansēšanai (52% no kopējā izlietojuma), 37% tika izmantoti valsts parāda atmaksai, 11% tika novirzīti finanšu sektora stabilitātei, savukārt 7% no saņemtajiem līdzekļiem vēl ir neizlietoti.

## AIZŅĒMUMI NO EIB UN EPAB

2008. gada 30. oktobrī tika parakstīts līgums ar EIB par aizdevumu ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu valsts budžeta līdzfinansējuma nodrošināšanai 2007.-2013. gada programēšanas periodam. Līguma summa 2009. gada 26. februārī tika palielināta līdz EUR 750 milj., no kuriem saņemti EUR 225 milj. Lai saskaņā ar Valsts kases aizņemšanās stratēģiju vidējam termiņam saglabātu iespēju piesaistīt EIB resursus, 2011. gadā panākta vienošanās ar banku par aizdevuma izmaksas pieprasījuma iesniegšanas termiņa pagarinājumu līdz 2012. gada 30. oktobrim.

2009. gada 30. aprīlī Latvija parakstīja līgumu ar EPAB projektu līdzfinansēšanai izglītības, pilsētvides un lauku vides sakārtošanā EUR 50 milj. apmērā. Ir saņemta pirmā aizdevuma daļa – EUR 25 milj. Atbilstoši līgumā noteiktajam termiņam 2011. gada novembrī veikta visas saņemtā aizdevuma daļas izvietošana projektiem. Pēc sarunām ar banku aizdevuma izņemšanas termiņš tika pagarināts līdz 2012. gada 30. jūnijam, tādējādi saglabājot iespēju piesaistīt atlikušo aizdevuma daļu.

fiscal policy that will enable to resolve the excessive budget deficit issue as fast and as successfully as possible and to strive to reach a balanced budget. In its press release for the completion of the Programme, the IMF stressed that Latvia, with international financial support and a strong sense of responsibility towards the reform programme, had implemented tough measures that had led the country out from the crisis.

Latvia plans to repay the received international loan by refinancing government debt in the international financial market. The funds that have been received were spent mainly to finance the government budget deficit and government budget loans (52% of the total used amount), while 37% was used for the repayment of government debt, 11% was channelled to ensure the stability of the financial sector, and 7% has not yet been used.

## LOANS FROM EIB AND CEB

On 30 October 2008, an agreement with the EIB on the loan for ensuring state budget co-financing for the EU structural fund and Cohesion fund projects during the 2007-2013 programming period was signed. On 26 February 2009 the agreement amount was increased to EUR 750 million, and of this a total of EUR 225 million has been received. In order to maintain the option to attract the resources of the EIB according to the Treasury's mid-term borrowing strategy, in 2011 the agreement on the prolongation of the deadline for the submission of the loan disbursement request until 30 October 2012 was made with the bank.

On 30 April 2009, Latvia signed an agreement with the CEB on the co-financing of projects in the educational sphere, and the improvement of urban and rural infrastructure for a total amount of EUR 50 million. The first tranche of the loan, amounting to EUR 25 million, has been received. According to the deadlines prescribed in the agreement, the allocation of the entire received portion of the loan to projects was carried out in November 2011. After negotiations with the bank, the deadline for withdrawing the loan was prolonged to 30 June 2012, thereby maintaining the option to request the remaining part of the loan.

## SOCIĀLAIS SEKTORS

*Starptautiskās aizņēmumu programmas ietvaros izveidota Sociālās drošības tīkla stratēģija, kura ietvēra ārkārtas drošības pasākumu kopumu, kuru ieviešana nodrošināja negatīvās sociālās ietekmes samazināšanu, kas izveidojās globālās un Latvijas finanšu un ekonomiskās krīzes rezultātā, kā arī strukturālo reformu veikšanas rezultātā. Galvenie uzlabojumi bija garantētā minimālā ienākuma (GMI) palielināšana, veselības aprūpes līdzmaksājumu saglabāšana trūcīgajiem, naudas atvēlēšana dzīvokļu pabalstiem cilvēkiem ar zemiem ienākumiem.*

## SOCIAL SECTOR

*Within the framework of the international loan programme, the Social Safety Net Strategy was developed, which encompassed a set of extraordinary social security measures, the introduction whereof ensured a decrease of the negative social impact which emerged as a result of the financial and economic crisis in the world and Latvia and the implementation of structural reforms. The main improvements were an increase of the guaranteed minimum income (GMI), retention of covered health co-payment charges for low-income people, allotment of funds for housing benefits to low-income people.*

## IZGLĪTĪBA

*Programmas ietvaros vispārējā izglītībā tika izveidots finansēšanas modelis „Nauda seko skolēnam” ar mērķi veicināt izglītības kvalitāti un konkurētspēju, nodrošināt efektīvu izglītībai piešķirtā finansējuma izlietojumu, kā arī – nodrošināt vienlīdzīgu un caurskatāmu finanšu līdzekļu sadali uz katru skolēnu; kā arī veikta skolu tīkla optimizācija. Tika veikta profesionālās izglītības iestāžu skaita un izvietojuma reģionos optimizācija, kā arī mācību satura pilnveidošana atbilstoši darba tirgus prasībām.*

## EDUCATION

*Within the framework of the programme, a financing model “money-follows-the-student” was introduced in the general education with an aim to facilitate the quality and competitiveness of education, to ensure efficient use of the financing allocated for education, as well as to ensure equal and transparent distribution of financial means for every student. The optimisation of the school network was also performed. The number of vocational education establishments and their placement in regions were optimised, and the curriculum of vocational education programmes was improved in accordance with the market requirements.*

## INFORMĀCIJAS NODROŠINĀŠANA FINANŠU TIRGUS DALĪBNIEKIEM UN INVESTORIEM

2011. gadā Latvija turpināja darbu ar valsts vērtspapīru investoriem, gan organizējot klātienē tikšanās, gan nodrošinot regulāru informāciju par notikumiem Latvijas ekonomikā. Latvijas pārstāvji tikušies ar reģiona aktīvākajiem investoriem ASV, Eiropā un Āzijā. Arī 2012. gadā Valsts kase turpinās regulāros komunikācijas pasākumus ar investoriem, t.sk. iknedēļas galveno notikumu apskatu nodrošināšanu, valsts parāda vadības ceturksņa biļetena sagatavošanu, investoru prezentācijas aktualizēšanu un valsts parāda vadības gada pārskata sagatavošanu.

## PROVIDING INFORMATION TO THE FINANCIAL MARKET PARTICIPANTS AND INVESTORS

In 2011, Latvia continued work with investors buying government securities both through organising onsite meetings and the provision of regular information on the developments in Latvia's economy. Latvia's representatives met the most active investors of the US, Europe and Asia. The Treasury will also continue further regular communication with investors in 2012, including the provision of a weekly update of the main events, preparation of the government debt management quarterly bulletin, updating investor presentations, and preparation of the annual government debt management report.





## CENTRĀLĀS VALDĪBAS PARĀDA STRUKTŪRA

Ņemot vērā 2011. gadā centrālās valdības īstenoto aizņemšanos un parāda dzēšanu, valsts parāds 2011. gadā ir palielinājies par LVL 274,0 milj. un saskaņā ar operatīvajiem datiem 2011. gada 31. decembrī sasniedza LVL 5 216,3 milj. nominālvērtībā jeb 36,8% no prognozētā IKP.

Gadskārtējais valsts budžeta likums nosaka maksimālo pieļaujamo neatmaksātā valsts parāda apmēru uz gada beigām. 2011. gadā tas bija LVL 6,0 mljrd.

Veicot eiroobligāciju emisiju starptautiskajos finanšu tirgos un saņemot pēdējo starptautiskā aizņēmuma programmas aizņēmumu daļu, kopējā valsts parāda apjomā ir nedaudz pieaudzis ārējā parāda īpatsvars no 84% 2011. gada sākumā līdz 86% gada beigās, savukārt iekšējā parāda proporcija attiecīgi samazinājusies no 16% gada sākumā līdz 14% gada beigās.

2011. gada beigās centrālās valdības parāda struktūrā lielāko daļu veido starptautiskā aizņēmuma programmas ietvaros no 2008. gada līdz 2011. gada beigām saņemtais finansējums LVL 3,1 mljrd. apmērā.

## CENTRĀLĀS VALDĪBAS AIZŅEMŠANĀS STRATĒGIJA UN PLĀNOTĀS AKTIVITĀTES VIDĒJĀ TERMIŅĀ

Aizņemšanās apjomu un centrālās valdības parāda līmeni ietekmē kopējā finansēšanas nepieciešamība (valsts budžeta izpildes nodrošināšanai un centrālās valdības parāda saistību atmaksai attiecīgajā periodā nepieciešamais resursu apjoms) un finanšu resursu rezerves uzturēšanai nepieciešamais finansējums. Kopējās finansēšanas nepieciešamības segšanai piemērotākie finansēšanas instrumenti ir noteikti Valsts kases izstrādātajā vidēja termiņa Resursu piesaistīšanas pasākumu plānā.

## CENTRAL GOVERNMENT DEBT STRUCTURE

Considering the borrowing activities carried out by the central government and the debts that matured in 2011, central government debt increased by LVL 286.4 million in 2011 and, in accordance with the interim figures as of 30 December 2011, it reached LVL 5,217.6 million in nominal value or 38% of the projected GDP.

The annual State Budget Law prescribes the maximum permissible amount of outstanding government debt as at the year end. In 2011, it was LVL 6.0 billion.

After the issue of eurobonds in the international financial markets and the receipt of the last part of the loan within the international loan programme, the proportion of external debt in central government debt increased slightly from 84% at the beginning of 2011 to 86% at the end of the year, while the proportion of domestic debt decreased accordingly from 16% at the beginning of the year to 14% at the end of the year.

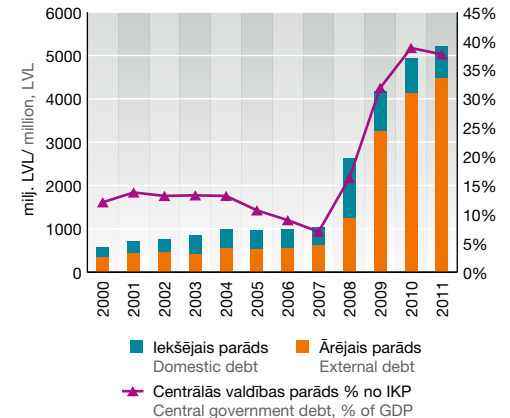
At the end of 2011, the major part of the central government debt structure was comprised of the financing (LVL 3.1 billion) which was received within the international loan programme during the period from 2008 until the end of 2011.

## CENTRAL GOVERNMENT BORROWING STRATEGY AND PLANNED MID-TERM ACTIVITIES

The amount of borrowing and the level of central government debt is influenced by the total financing requirement (the amount of resources necessary for the execution of the state budget and the repayment of the central government debt obligations in the respective period), and the financing necessary for the maintenance of the financial resources reserve. The financial instruments most appropriate for ensuring the total financing requirement are specified in the mid-term Funding Plan which has been developed by the Treasury.

### Valsts (centrālās valdības) parāds 2005.-2011.gadā

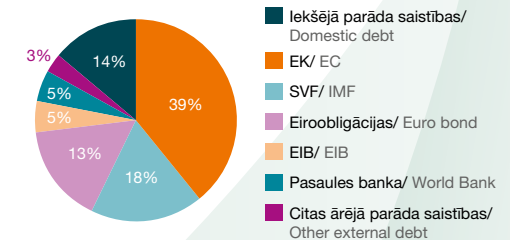
Central government debt 2005-2011



Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

### Centrālās valdības parāda struktūra uz 2011.gada 31.decembri

Structure of central government debt as at end of 2011



Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

## VESELĪBA

*Programmas laikā tika veikta slimnīcu tīkla optimizācija – 59 slimnīcu vietā 42, veicot to pārprofilēšanu aprūpes pakalpojumu sniegšanā, kā arī izveidoti neatliekamās palīdzības traumpunkti aprūpes slimnīcās, kā arī pāreja no stacionārās veselības aprūpes uz ambulatoro aprūpi, par prioritāti izvirzot dienas stacionāra un mājas aprūpes pakalpojumu nodrošināšanu, primārās veselības aprūpes sistēmas stiprināšanai un pabeigta vienotā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta izveide.*



## HEALTH

*Within the framework of the international loan programme hospital network has been optimised from 59 to 42 hospitals, through re-profiling of healthcare services rendered by hospitals, and establishing of emergency stations in the outpatient healthcare institutions. In order to strengthen the primary health care system, transfer from the in-patient health care to out-patient healthcare was carried out with day in-patient health care and home care service rendering set as a priority. Formation of the unified Emergency Medical Service was also completed.*



Latvijas veiksmīga atgriešanās starptautiskajos finanšu tirgos 2011. gada jūnijā ir īpaši nozīmīgs atskaites punkts vidējā termiņa aizņemšanās stratēģijas īstenošanā, saskaņā, ar kuru plānots veikt šādus pasākumus:

1. veikt pakāpenisku un savlaicīgu aizņemšanos starptautiskajos finanšu tirgos, organizējot regulāras publiskas valsts parāda vērtspapīru emisijas, lai saskaņā ar noteiktiem atmaksas grafikiem nodrošinātu starptautiskā aizņēmuma programmas ietvaros uzņemto valsts parāda saistību pārfinansēšanu ar aizņēmumu likmju un termiņu ziņā labvēlīgiem nosacījumiem;
2. rezervēt daļu veikto aizņēmumu resursu vidējā termiņā plānotai valsts parāda atmaksai, lai novērstu valsts parāda pārfinansēšanas risku;
3. nodrošināt valsts vērtspapīru investoru loka diversifikāciju un paplašināšanu, īstenojot aktīvu investoru komunikācijas pasākumu kompleksu un panākot dažādu pasaules reģionu (Eiropas, ASV un Āzijas) investoru dalību valsts ārējā aizņēmuma vērtspapīru izsolēs;
4. iekšējā finanšu tirgū finansējumu piesaistīt galvenokārt ar vidēja termiņa un ilgtermiņa parāda vērtspapīriem, īstermiņa parādzīmes izmantojot kā vērtspapīru tirgus uzturēšanas instrumentu. Iekšējās vērtspapīru izsolēs piesaistīto resursu neto emisijas apjoms 2012.-2014. gadā plānots līdz LVL 100 milj. katru gadu.

The successful return of Latvia to the international financial markets in June 2011 was an especially significant point of reference for the implementation of the mid-term borrowing strategy, pursuant to which it is intended to carry out the following activities:

1. to perform gradual and timely borrowing in the international financial markets through organising regular public government debt securities issues in order to ensure the refinancing of the government debt obligations undertaken within the international loan programme in accordance with the set repayment schedules and on more favourable terms from the point of borrowing rates and deadlines;
2. to reserve a part of the borrowed resources for the planned mid-term repayment of government debt in order to avoid risk of government debt refinancing;
3. to ensure the diversification and expansion of the range of government securities' investors through the implementation of a set of active investor communication activities and attaining the participation of investors from different regions of the world (Europe, USA and Asia) in the external public debt securities' auctions;
4. to attract financing in the domestic financial market mainly by means of mid-term and long-term debt securities issues, using the short-term T-bills only as an instrument to maintain the securities market operational. The net issue amount of resources raised in the domestic securities auctions in 2012-2014 is planned to reach a maximum of LVL 100 million each year.

Vidējā termiņa aizņemšanās stratēģija izstrādāta, atbilstoši Latvijas valsts parāda vadības stratēģijai optimāli sabalansējot iespējamās izmaksas ar riskiem. Stratēģija arī balstīta uz apsvērumu, ka 2012.-2015. gadā jāpārfinansē valsts parāda saistības LVL ~3,3 mljrd. apmērā, kas pašreiz veido vairāk nekā pusi no centrālās valdības kopējā parāda apjoma (lielāko daļu no pārfinansējamā parāda apjoma veido starptautiskā aizņēmuma programmas ietvaros saņemtais finansējums no ES un SVF). Ņemot vērā vidējā termiņā atmaksājamo valsts parāda saistību ievērojamu apjomu, jānodrošina finanšu resursu savlaicīga piesaiste, pakāpeniski uzkrājot resursus valsts parāda saistību atmaksai, lai samazinātu valsts parāda pārfinansēšanas risku.

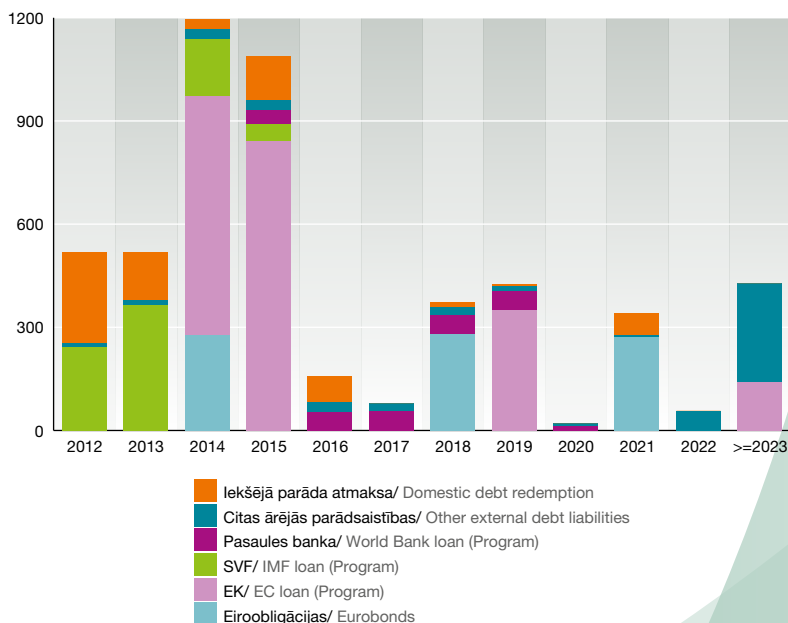
The mid-term borrowing strategy has been developed in accordance with the Latvian Central Government Debt Management Strategy which prescribes the optimum balancing between the potential costs and risks. The strategy is also based on the assumption that the government debt obligations of about LVL 3.3 billion, which currently form more than half the total amount of central government debt (the major part of the debt to be refinanced is made up of the financing received from the EU and the IMF within the international loan programme), should be refinanced in 2012-2015. Taking into account the considerable amount of government debt obligations to be repaid in mid-term, the timely raising of financial resources shall be ensured through the gradual accumulation of resources for the repayment of government debt obligations in order to decrease the government debt refinancing risk.

## PUBLISKAIS SEKTORS

*Programmas laikā tika paaugstināta valsts pārvaldes efektivitāte – valsts un pašvaldību iestādēs nodarbināto skaits no 2008. līdz 2011. gada 1.pusei samazināts par 40 tūkstošiem cilvēku, kā arī valsts konsolidētā budžeta izdevumi atlīdzībai budžeta iestādēs samazināti par 45% jeb LVL 408 milj.*

### Centrālās valdības parāda atmaksas profils (nominālvērtībā) Central Government Debt Redemption (nominal value)

mij. LVL/ million LVL



Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

## PUBLIC SECTOR

*Improvement of the state administration efficiency – the number of employees in the state and municipal authorities was decreased by 40 thousand during the period from 2008 until the 1st half of 2011, as well as the consolidated government budget expenditure for remuneration in the budget institutions was decreased by 45 % or LVL 408 million.*



# Valsts parāda portfeļa vadība

## Government Debt Portfolio Management

### VALSTS PARĀDA PORTFEĻA RĀDĪTĀJU IZPILDE

2011. gadā ievēroti visi Latvijas Valsts parāda vadības stratēģijā noteiktie parāda struktūras rādītāji, savukārt minimālais latu parāda īpatsvars parāda portfelī atradās pieļaujamās novirzes robežās. Atkāpes no latu parāda minimālā īpatsvara rādītāja ir radušās iepriekšējos gados un ir saistītas ar to, ka, ņemot vērā ievērojamos aizņemšanās apjomus no SVF, EK u.c. starptautiskajiem aizdevējiem, nebija iespējams piesaistīt aizņēmumus latos tādā apmērā, lai kompensētu valsts parāda apjoma pieaugumu ārvalstu valūtās. Palielinoties pieprasījumam pēc iekšējā aizņēmuma

### COMPLIANCE WITH THE GOVERNMENT DEBT PORTFOLIO PARAMETERS

In 2011, all debt structure parameters specified in the Latvian Central Government Debt Management Strategy have been complied with, and the minimum lats debt share in the debt portfolio remained within permissible deviation limits. Deviations from the limits set for the lats debt share emerged in preceding years and are related to the fact that because of considerable funds borrowed from the IMF, the EC and other international lenders it has not been possible to borrow funds in lats to an amount that would be adequate to compensate for the increase of government

#### Valsts parāda portfeļa struktūras rādītāji

##### Parameters of the central government debt portfolio structure

RĀDĪTĀJI PARAMETERS	FAKTISKIE PARĀDA STRUKTŪRAS RĀDĪTĀJI 31.12.2010./ PARAMETERS AS OF 31.12.2010		FAKTISKIE PARĀDA STRUKTŪRAS RĀDĪTĀJI 31.12.2011. PARAMETERS AS OF 31.12.2011		STRATĒGIJĀ NOTEIKTIE PARĀDA STRUKTŪRAS RĀDĪTĀJI/ STRATEGY	
	< 1 gadu/ year	< 3 gadiem/ year	< 1 gadu/ year	< 3 gadiem/ year	< 1 gadu/ year	< 3 gadiem/ year
<b>Latu parāda īpatsvars</b> The share of the lats debt in the portfolio	16.10%		13.70%		≥ 35%*	
<b>Dzēšanas profils</b> Maturity profile	7.90%	24.70%	10.00%	43.10%	< 25%	< 50%
<b>Fiksēto likmju īpatsvars</b> Fixed rate proportion	75.60%		79.50%		≥ 60%	
<b>Procentu likmju vidējais svērtais fiksētais periods gados</b> Duration (in years)	3.62		3.50		3.4 – 4.0	
<b>Valūtu kompozīcija tīrajam valūtu parādam</b> Net Foreign Currency Debt Composition	EUR 100.05%		EUR 99.74%		EUR 100% (+/- 5%)	

\* Stratēģijā ir noteikts, ka latu parāda īpatsvaram valsts parāda portfelī ir jābūt vismaz 35% ar nosacījumu, ka latu parāda īpatsvars ir vidējā termiņā jānodrošina vismaz 35% apmērā, ja tas atbilst Latvijas valsts makroekonomikas, kapitāla tirgus un visas finanšu sistēmas attīstības tendencēm un ja Valsts kases rīkotajās valsts iekšējā aizņēmuma vidēja un ilgtermiņa vērtspapīru sākotnējās izvietošanas izsolēs piedāvāto vidējo svērto ienesīguma likmju uzcenojums ir mazāks par 100 b.p. virs aizņemšanās iespēju EUR valūta līmeņa.

\* It is stated in the strategy that the lats debt share in the government debt portfolio shall be at least 35%, provided that the lats debt share of at least 35% shall be ensured in mid-term, if that complies with the Latvia state macroeconomic, capital market and the entire finance system development trends, and if the weighted average yield of medium-term and long-term government domestic securities offered at the auctions held by the Treasury is less than 100 BPS above borrowing opportunity level in EUR.

vērtspapīriem, 2011. gada pirmajos trīs ceturkšņos tika novērots latu parāda pieaugums, tomēr pēc Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomē pieņemtā lēmuma par AS „Latvijas Krājbanka” darbības apturēšanu 2011. gada novembrī, kam bija būtiska ietekme uz likviditātes situāciju un pieprasījumu pēc iekšējā aizņēmuma vērtspapīriem, latu parāda apmērs ir samazinājies. Latu parāda īpatsvara atjaunošanās vidējā termiņā ierobežojošs apstāklis būs latu tirgus kapacitāte.

### VEIKSMĪGI PIELIETOTI ATVASINĀTIE FINANŠU INSTRUMENTI FINANŠU RISKU VADĪBĀ

Lai īstenotu Latvijas Valsts parāda vadības stratēģiju un ievērotu tajā noteiktos parāda vadības portfeļa rādītājus, tirā valūtu parāda atklātās pozīcijas vadībai un kopējā parāda portfeļa fiksēto likmju īpatsvara un procentu likmju vidējā svērtā fiksētā perioda (duration) rādītāja palielināšanai izmantoti valūtas nākotnes pirkšanas darījumi un valūtu un procentu likmju mijmaiņas darījumi – noslēgti jauni, kā arī pārtraukti iepriekš noslēgtie darījumi.

debt in foreign currencies. Following an increase in demand for domestic securities, during the first three quarters of 2011 an increase in the levels of lats debt was observed, however, after the decision by the supervisory board of the Financial and Capital Market Commission to suspend activities of JSC Latvijas Krājbanka in November 2011 which had a material effect on the liquidity and the demand for domestic securities, the level of lats debt decreased. Lats market capacity would also have restrictive impact upon the increase of borrowings in lats in the medium term.

### SUCCESSFUL APPLICATION OF DERIVATIVES IN FINANCIAL RISK MANAGEMENT

To implement the Latvian Central Government Debt Management Strategy and to comply with the debt portfolio parameters specified therein, the fx forward contracts and currency and interest rate swap transactions were used to manage the net foreign currency debt currency exposure and to increase fixed rate proportion in the total debt portfolio and the duration indicator – both new transactions were made and the previously concluded transactions were terminated.

### EKONOMISKĀS IZAUGSMES STIMULĒŠANA UN KRĪZES SEKU STIPRINĀŠANA

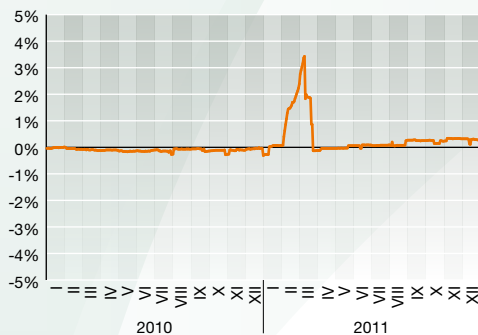
*Lai stimulētu ekonomisko izaugsmi un pārvarētu krīzes sekas, tika veikta ES fondu darbības programmu finansējuma pārdale. Lielāko finansējuma pieaugumu no 2009.-2011.gadam saņēma pasākumi nodarbinātības veicināšanai – LVL 47,0 milj., inovāciju palielināšanai – LVL 21,4 milj., enerģētikas jomas uzlabošanai – LVL 18,7 milj., pilsētvides sakārtošanai – LVL 8,1 milj., sociālās iekļaušanas pasākumi – LVL 1,9 milj.*

### ECONOMIC GROWTH INCENTIVES AND OVERCOMING CONSEQUENCES OF THE CRISIS

*In order to promote economic growth and overcome the consequences of the crisis, redistribution of the EU funds operational programmes financing was performed. The largest increase in financing for the period from 2009 until 2011 was allocated to measures facilitating employment – LVL 47.0 million, increase of innovations – LVL 21.4 million, development of the power industry – LVL 18.7 million, improvement of the city environment – LVL 8.1 million, social inclusion measures – LVL 1.9 million.*



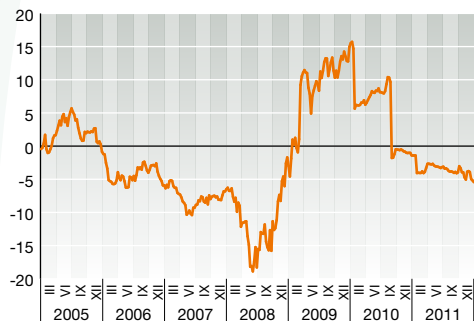
### Valūtu atklātā pozīcija, 2010.- 2011.gads Foreign currency net debt currency exposure, 2010-2011



Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

### Noslēgto procentu likmju mijmaiņas darījumu tagadnes naudas vērtība 2005.-2011.gadā Net present value of the concluded interest rate swap transactions in 2005-2011

mij. LVL/ million LVL



Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

Gada sākumā pēc veiktajām valūtu aktīvu – ASV dolāru, Lielbritānijas mārciņu un Japānas jenu konvertācijām uz latiem palielinājās tīrā valūtu parāda atklātā pozīcija, bet tā joprojām atradās Latvijas valsts parāda stratēģijā noteiktās pieļaujamas novirzes robežās. Ņemot vērā 1. ceturknī novēroto eiro valūtas vērtības pieauguma tendenci, tika pieņemts lēmums noslēgt vairākus valūtas nākotnes pirkšanas darījumus, tādējādi aizverot tīrā valūtu parāda atklāto pozīciju un nofiksējot valsts parāda samazinājumu.

Tīrā valūtu parāda atklātās pozīcijas vadībai tika slēgti arī vairāki valūtu un procentu likmju mijmaiņas darījumi, nodrošinot atklātās pozīcijas saglabāšanu Latvijas valsts parāda stratēģijā noteiktās pieļaujamās novirzes robežās.

Ņemot vērā procentu likmju samazinājuma tendenci eiro zonā, kas tika novērota sākot ar 2. ceturksni, noslēgto procentu likmju mijmaiņas darījumu tirgus vērtība gada laikā samazinājās. Lai saglabātu *duration* rādītāju stratēģijas noteiktās robežās, Valsts kase 2011. gadā sākumā pieņēma lēmumu par atsevišķa procentu likmju mijmaiņas darījuma pārtraukšanu. Savukārt 4. ceturksnī, kad eiro zonā ilgtermiņa procentu likmes atradās vēsturiski zemos līmeņos, Valsts kase noslēdza jaunu procentu likmju mijmaiņas darījumu, veicot procentu likmju riska vadības pasākumus. Ņemot vērā minētos pasākumus, Valsts kase 2011. gadā ir panākusi parāda apkalpošanas izmaksu samazinājumu.

2012. gadā Valsts kase valsts parāda portfeļa vadības pasākumus balstīs uz stratēģijā noteiktajiem pamatprincipiem. Kā ik gadu ierasts Valsts kase pārskatīs parāda portfeļa rādītāju aktualitāti, tādējādi tiecoties nodrošināt optimālu parāda apkalpošanas izmaksu un finanšu risku ierobežošanas savstarpējo līdzsvaru.

At the beginning of the year, following an exchange of the currency assets from US dollars, British pounds and Japanese yens into lats, the net foreign currency debt exposure increased, but it still remained within the limits of the permissible deviation set by the Latvian Central Government Debt Management Strategy. Considering the upward trend of the value of the euro, which was observed in the first quarter, a decision was made to conclude several fx forward contracts, thereby closing the net foreign currency debt exposure and fixing the decrease in government debt.

Several currency and interest rate swap transactions were concluded for the management of the foreign currency net debt exposure, thereby ensuring its maintenance within the limits of permissible deviation specified in the Latvian Central Government Debt Management Strategy.

Considering the downward trend of interest rates in the eurozone, which was observed from the second quarter, the market value of the concluded interest rate swap transactions decreased during the year. In order to maintain the duration ratio, at the beginning of 2011, the Treasury adopted a decision on the termination of an interest rate swap transaction. Meanwhile in the fourth quarter, when long-term interest rates in the eurozone were at historically lowest levels, the Treasury concluded a new interest rate swap transaction simultaneously implementing interest rate risk management measures. As a result of this, in 2011, the Treasury achieved a reduction in debt servicing costs.

In 2012, the Treasury will base management of Latvian central government debt portfolio on the basic principles set in the strategy. As each year the Treasury also plans to review the relevance of the debt portfolio parameters, thereby aiming to ensure an optimum balance between debt servicing costs and the decrease of exposure to financial risks.



# Naudas līdzekļu un likviditātes vadība

## Cash and Liquidity Management

2011. gadā atbilstoši kopējai finansēšanas nepieciešamībai, likvido resursu atlikumam gada sākumā, kā arī ņemot vērā situāciju finanšu un kapitāla tirgos, Valsts kase ir nodrošinājusi nepieciešamo likvido naudas līdzekļu apjomu, kā arī izvietojusi uz laiku brīvos naudas līdzekļus. 2011. gadā likviditātes nodrošināšanai izmantoti gan tirgus aizņēmumi – eiroobligāciju emisijas USD 500 milj. apmērā un iekšējā valsts vērtspapīru tirgū piesaistītie resursi LVL 427,1 milj. apmērā – gan Pasaules Bankas aizdevums EUR 100 milj. apmērā Latvijai piešķirtā starptautiskā aizņēmuma programmas ietvaros kā arī pieejamie līdzekļu atlikumi Valsts kases kontos. Arī 2011. gadā tāpat kā 2010. gadā tika saglabāta augsta likviditātes pozīcija, kas stiprināja tirgus dalībniekos pārliecību par Latvijas spēju segt savas saistības.

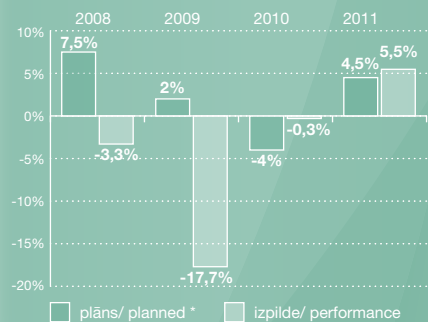
In 2011, based on the overall financing requirement and the balance of liquid resources at the beginning of the year, as well as taking into consideration the situation in the financial markets, the Treasury ensured the necessary liquidity reserve, as well as depositing temporarily free resources. To ensure liquidity in 2011 the Treasury used market loans – eurobond issue to the amount of USD 500 million and the resources attracted in the domestic government securities market to the amount of LVL 427.1 million –, the loan from the World Bank in the amount of EUR 100 million which was granted to Latvia within the international loan programme, as well as the available cash balance in the Treasury accounts. A high liquidity position was maintained throughout 2011, just as in 2010, which strengthened the confidence of market participants in Latvia's ability to fulfil its obligations.

### EKONOMISKĀS SITUĀCIJAS UZLABOŠANĀS PROGRAMMAS IETVAROS

**Starptautiskā aizdevuma programmas ietvaros no kopējā paredzētā aizdevuma EUR 7,5 mljrd. tika izmantoti tikai EUR 4,5 mljrd. Aizņēmuma summa bija pietiekama, lai īsā laika periodā stimulētu ekonomisko izaugsmi, pārvarētu krīzes radītās sekas un veicinātu banku sektoru darbību.**

**Ekonomikas izaugsme 2011.gadā straujāka nekā iepriekš prognozēts.**

Prognozētais IKP pieaugums un tā reālā izpilde (% pret iepriekšējo gadu)  
Planned GDP growth and real performance (% of previous year)



\* Sākotnējais budžetā noteiktais plāns attiecīgajā gadā/ Initial budget plan

### IMPROVEMENT OF THE ECONOMIC SITUATION WITHIN THE FRAMEWORK OF THE PROGRAMME

**Only EUR 4.5 billion of the total available international loan of EUR 7.5 billion were used within the framework of the international loan programme. The loan amount was sufficient for achieving economic growth, overcoming the consequences caused by the crisis and facilitating operation of the banking sector in a short period of time.**

**The economic growth in 2011 was more rapid than it was forecasted.**



Jāpiebilst, ka nestabilā finanšu tirgus apstākļos, kas šobrīd turpina valdīt Eiropā saistībā ar parādu krīzi, ir ļoti svarīgi turpināt uzturēt kontos paaugstinātu finanšu rezervi. Augstā likviditātes pozīcijas pieeja bija un saglabājas kā būtisks Latvijas finanšu tirgus stabilitātes uzturēšanas faktors. Tā piemēram, arī 2011. gada beigās, kad bija nepieciešami neplānoti resursi AS „Latvijas Krājbanka” krīzes izraisīto seku finansēšanai, aizdevumam AS „AirBaltic Corporation” u.c. neparedzētiem mērķiem par kopējo summu aptuveni LVL 350 milj. apmērā. Iepriekšminētie faktori kombinācijā ar lielākiem valsts budžeta izdevumiem gada beigās, izraisīja strauju likviditātes kritumu 2011. gada novembrī un decembrī. Jāuzsver, ka pateicoties pietiekoši lielajiem resursu atlikumiem valsts budžeta kontos nebija nepieciešams veikt papildus aizņemšanās pasākumus. Tieši otrādi Valsts kase novembra sākumā pārtrauca valsts iekšējā aizņēmuma izsoles, lai nepaaugstinātu valsts aizņemšanās izmaksas, ko būtu ietekmējuši notikumi arī iekšējā finanšu tirgū 2011. gada nogalē.

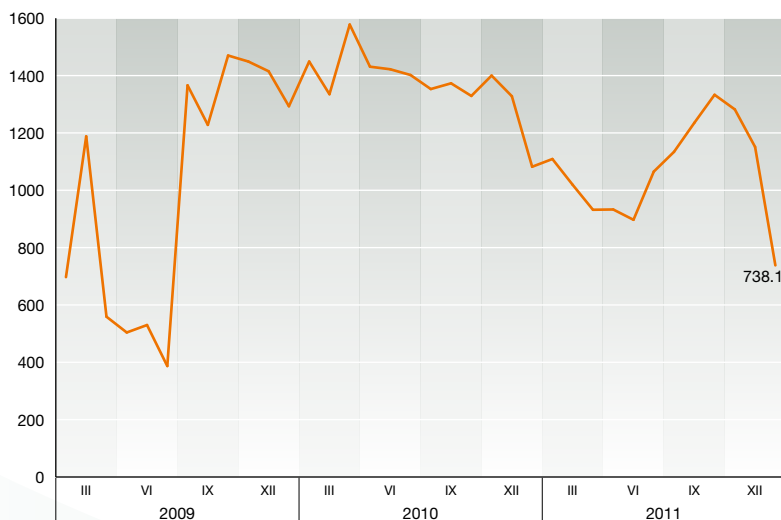
2011. gada beigās Valsts kases kontos pieejamo resursu atlikums sasniedza LVL 0,74 mljrd. Likvido naudas līdzekļu apjoms 2011. gada beigās, salīdzinot ar 2010. gada beigām (resursu atlikums uz 2010. gada beigām – LVL 1,1 mljrd.) ir samazinājies.

It should be mentioned that in the unstable financial market conditions that are currently being observed in the Europe due to the debt crisis, it is highly essential that an increased financial reserve is constantly maintained in the accounts. The approach of maintaining a high liquidity position has been and remains a material factor for the maintenance of stability in Latvia's financial market. This proved to be very significant also at the end of 2011, when resources which had not been planned in budget were needed to finance the consequences of the JSC Latvijas Krājbanka crisis, the loan to the national airline JSC AirBaltic Corporation, and other unforeseen purposes for a total amount of approximately LVL 350 million. When combined with larger government budget expenditures at the end of the year, the aforementioned factors caused a steep decline of liquidity in November and December 2011. However, due to an adequately large balance of resources in the government budget accounts, it was not necessary to implement additional borrowing activities. To the contrary, at the beginning of November the Treasury interrupted government domestic securities auctions in order not to increase government borrowing costs, which would have also been influenced by the developments in the domestic market at the end of 2011.

At the end of 2011, the balance of resources available in the Treasury accounts reached LVL 0.74 billion. The volume of liquid funds at the end of 2011 has decreased when compared to the end of 2010 (the balance of resources as at the end of 2010 was LVL 1.1 billion).

#### Likvido resursu atlikums Valsts kasē 2009. gada janvāris–2011. gada decembris Balance of liquid resources at the Treasury 2009–2011

milj. LVL/ million, LVL



Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

# Valsts budžeta aizdevumi

## State Budget Lending

Valsts aizdevumus saskaņā ar Likumu par budžetu un finanšu vadību var saņemt pašvaldības, valsts speciālā budžeta izpildītāji, kapitālsabiedrības, kurās valsts vai pašvaldības daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopsummā pārsniedz 50%, un vairāku pašvaldību veidotas kapitālsabiedrības, kurās pašvaldību daļa pamatkapitālā kopsummā pārsniedz 65%, kā arī tie zinātniskie institūti un augstskolas, kam ir noteikts atvasinātas publiskas personas statuss, un ostu pārvaldes.

Valsts budžeta aizdevumu kopējais palielinājums 2011. gadā tika noteikts LVL 208 milj. apmērā, t.sk. pašvaldību aizņēmumu kopējais palielinājums LVL 96 milj. apmērā.

Pursuant to the law On Budget and Financial Management state budget loans may be granted to local government authorities, special state budget executors, joint stock companies, where the state or local government share of stock capital exceeds 50% either individually or in total, and companies that have been established by several local municipalities, where the local government share of the stock capital exceeds 65% in total, as well as those scientific institutes and higher education establishments that have been assigned the status of a derivative public entity, and port authorities.

The total increase in state budget lending in 2011 was set at the amount of LVL 208 million, which included a total increase of local government borrowings of LVL 96 million.

*Pievienotās vērtības struktūrā pieaudzis tirgojamo nozaru īpatsvars, līdz ar to ražošanas apjoms rūpniecībā gandrīz sasniedzis pirmskrīzes līmeni. Tā pieauguma tempi Latvijā ir vieni no straujākajiem Eiropas Savienībā. Palielinoties ražošanas apjomiem rūpniecībā ir ievērojami pieauguši preču eksporta apjomi.*

### Rūpniecības produkcijas apjomu dinamika/ Industrial output dynamics



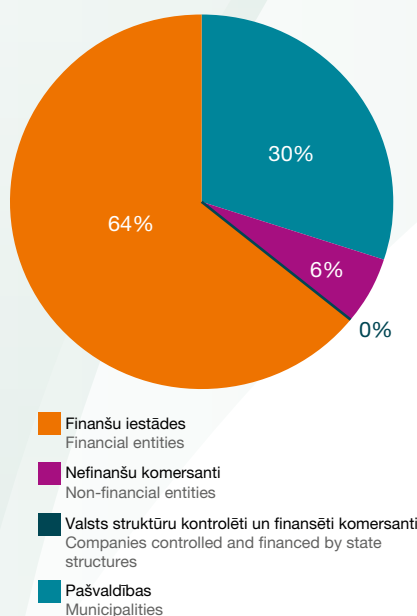
*The proportion of the tradable industries in the value added structure has increased, thus industrial output has almost reached the pre-crisis level. Industrial output growth in Latvia is one of the most rapid in the European Union. As a result of industrial output growth, export volumes of goods have considerably increased.*





### 2011.gadā izsniegto valsts budžeta aizdevumu saņēmēji (decembra dati)

Recipients of state budget loans granted in 2010 (data as at the end of December)

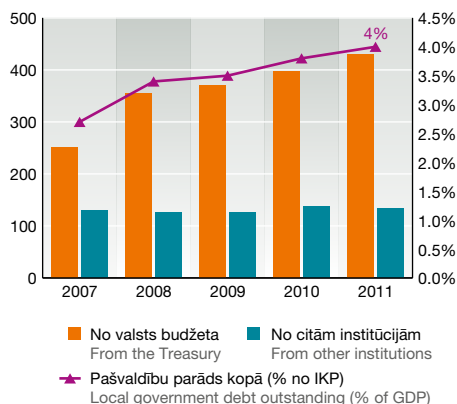


Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

### Pašvaldību parāds gada beigās (decembra dati)

Debt of local municipalities as at the year end

milj. LVL/ million, LVL



Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

Savukārt kopējais 2011. gadā izsniedzamo valsts aizdevumu apmērs bija LVL 527,8 milj. apmērā, kas ietver gadskārtējā valsts budžeta likumā noteikto valsts budžeta aizdevumu kopējo palielinājumu LVL 208 milj. apmērā un iepriekšējos gados izsniegto valsts aizdevumu atmaksas 2011. gadā LVL 319,8 milj. apmērā.

2011. gadā vislielākais valsts aizdevumu apjoms LVL 196,5 milj. apmērā jeb 53 % no kopējā valsts izsniegto aizdevumu apjoma izsniegts finanšu iestādēm (VAS „Latvijas Hipotēku un zemes bankai” un Finanšu un kapitāla tirgus komisijai). Finanšu un kapitāla tirgus komisijai valsts aizdevums LVL 185,6 milj. apmērā tika izsniegts saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadības normām likumā noteiktās garantētās atlīdzības izmaksas nodrošināšanai no Noguldījumu garantiju fonda sakarā ar AS „Latvijas Krājbanka” maksātnespēju.

Pašvaldībām 2011. gadā izsniegti valsts aizdevumi LVL 110,3 milj. apmērā jeb 29,8% no kopējā valsts izsniegto aizdevumu apjoma. Lielākā daļa valsts aizdevumu pašvaldībām tika izsniegti ES līdzfinansēto projektu īstenošanai – 89%. Atlikusī daļa no piešķirtajiem valsts aizdevumiem pašvaldībām izsniegti budžeta un finanšu vadībai, pašvaldību finanšu stabilizācijai, apkures sezonas nodrošināšanai un kurināmā iegādei, autonomo funkciju veikšanai nepieciešamā transporta iegādei, infrastruktūras projektu īstenošanai un to pašvaldību projektu īstenošanai, par kuriem 2009. un 2010. gadā pašvaldības noslēdza valsts aizdevumu līgumus, taču finansējums projektu īstenošanai bija nepieciešams arī 2011. gadā.

Valsts budžeta aizdevumus LVL 62,6 milj. apmērā jeb 16,9% no kopsummas saņēma arī virkne nefinanšu komersantu ES līdzfinansēto projektu īstenošanai ūdensapgādes un siltumapgādes sistēmu rekonstrukcijai (SIA „Grobiņas siltums”, SIA „Dobeles ūdens”, SIA „Brocēnu siltums” u.c.), kā arī atbilstoši Likuma par budžetu un finanšu vadību 8.1 panta pirmajā daļā noteikto mērķu īstenošanai<sup>1</sup>, nepārsniedzot 10% no likumā „Par valsts budžetu 2011. gadam” noteiktā IKP

The total volume of state budget loans to be granted in 2011, in its turn, was determined at LVL 527.8 million, which comprised the total increase of the state budget loans specified in the annual State Budget Law, amounting to LVL 208 million, and repayments of the state loans granted during the preceding years amounting to LVL 319.8 million in 2011.

In 2011, the largest amount of state budget loans was granted to the financial institutions (JSC Latvian Mortgage and Land Bank and the Financial and Capital Market Commission) – making up LVL 196.5 million or 53% of the total amount of loans granted by the state. The state loan to the Financial and Capital Market Commission, amounting to LVL 185.6 million, was granted in accordance with the norms of the law On Budget and Financial Management for ensuring the payment of the guaranteed reimbursements provided for in the law from the insolvency of JSC Latvian Krājbanka.

In 2011, state budget loans to the amount of LVL 110.3 million or 29.8% of the total amount of loans were granted to local government authorities. The major part of this – 89% of the state budget loans issued to local government authorities – were for the implementation of EU co-financed projects. The remaining portion of state budget loans were issued to local government authorities for budget and financial management, financial stabilisation, ensuring heating season and the purchase of fuel, for the purchase of transportation necessary for the performance of autonomous functions, the implementation of infrastructure projects and the implementation of those local government projects for which state budget loan agreements had been concluded in 2009 and 2010, while the financing for the implementation of the projects was necessary also in 2011.

State budget loans to the amount of LVL 62.6 million or 16.9% of the total amount were also granted to a number of non-financial merchants for the implementation of EU co-financed projects for refurbishing and repairing water supply and heating systems (LLC Grobiņas siltums, LLC Dobeles ūdens, LLC Brocēnu siltums, etc). With reference to the goals specified in Article 81 of the law On Budget and Financial Management<sup>1</sup> not exceeding 10% of the GDP amount set in the law On the

<sup>1</sup> „Likuma par budžetu un finanšu vadību” 8.1 panta pirmajā daļā noteiktie mērķi ir: samazināt vispārējos ekonomiskos riskus, izvairīties no sociālekonomiskās krīzes vai mazināt tās ietekmi, nodrošināt finanšu līdzekļu pieejamību ārkārtas situācijas gadījumā.

<sup>1</sup> The goals specified in Article 8.1 of the law On Budget and Financial Management are as follows: to reduce general economic risks, to avoid socio-economic crises or to reduce the impact thereof, to ensure the availability of financial resources in case of emergency.

apjoma, AS „AirBaltic Corporation” saņēma valsts aizdevumu LVL 57,6 milj. apmērā.

Atlikušais valsts aizdevumu apjoms LVL 0,77 milj. apmērā jeb 0,2 % no kopsummas izsniegts pašvaldību struktūru kontrolētiem un finansētiem komersantiem – slimnīcām ES līdzfinansēto projektu īstenošanai (SIA „Viļānu slimnīca”, SIA „Priekules slimnīca”, SIA „Jēkabpils reģionālā slimnīca”) un LVL 0,45 milj. apmērā jeb 0,1% apmērā tika izsniegts valsts struktūrām – Rīgas Tehniskajai universitātei apgrozāmo līdzekļu nodrošināšanai sakarā ar AS „Latvijas Krājbanka” maksātnespēju.

2012. gadā valsts budžeta aizdevumu kopējais palielinājums tāpat kā 2011. gadā noteikts LVL 208 milj. apmērā, no kuriem LVL 76 milj. ir pašvaldību aizņēmumu kopējais palielinājums.

State Budget for 2011 a state loan amounting to LVL 57,6 million was granted to JSC AirBaltic Corporation.

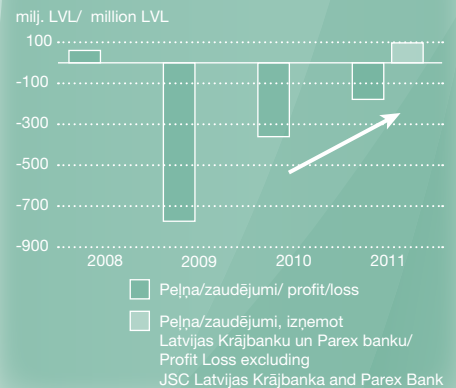
The remaining part of the state budget loans, making up LVL 0.77 million or 0.2% of the total amount, was granted to merchants which are managed and financed by local governments such as hospitals for the implementation of EU co-financed projects (LLC Viļāni hospital, LLC Priekule hospital, LLC Jēkabpils regional hospital), and LVL 0.45 million or 0.1% were granted to state financed institution Riga Technical University which used the loan to ensure current assets due to the insolvency of JSC Latvijas Krājbanka.

The total increase of state budget loans in 2012, as in 2011, is set at LVL 208 million, which includes a total increase of local government borrowings amounting to LVL 76 million.

***Pārvarot ekonomiskās lejupslīdes radītās sekas, Latvijas banku sektors 2011.gadā zaudējumus ir samazinājis uz pusi, kas liecina par banku sektora veiksmīgu atlabšanu. Starpbanku kredītu procentu likmes 2010.-2011.gadā stabilizējušās un saglabājas vēsturiski zemākajos līmeņos.***

***Banku sektora kapitāla pietiekamības rādītāji turpina palielināties un ir sasnieguši pēdējo desmit gadu laikā augstāko līmeni.***

#### Banku sektora peļņas dinamika Profit in banking sector



***Having overcome the consequences caused by the economic downturn, in 2011 the Latvian banking sector has decreased the loss by one half, which indicates the successful recovery of the banking sector. Interbank lending rates in 2010-2011 have stabilised and remained at their historically lowest levels.***

***The capital adequacy ratio in the banking sector continued increasing and has reached the highest level in ten years.***

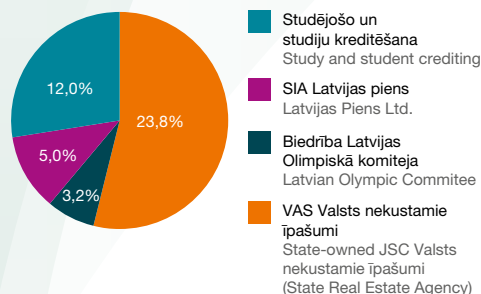


# Valsts galvojumi

## State Guarantees

### 2011.gadā izsniegtie galvojumi

#### State guarantees issued in 2011

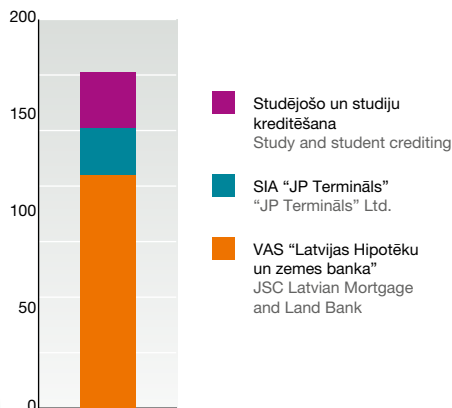


Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

### 2012.gadā vispārējā kārtībā izsniedzamie galvojumi

#### Guarantees planned in 2012

milj. LVL/ million, LVL



Avots: Valsts kase  
Source: the Treasury

Galvojumus izsniedz, pamatojoties uz aizņēmēju iesniegtajiem biznesa plānu izvērtējumiem, studiju un studējošo kreditēšanas programmas ietvaros, kā arī „Likuma par budžetu un finanšu vadību” 8.1 panta pirmajā daļā noteikto mērķu realizācijai. Valsts galvojumus izsniedz Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un tos nodrošina ar komercķīlu, nekustamā īpašuma ķīlu vai citu nodrošinājumu.

Valsts galvoto aizdevumu atlikums uz 2011. gada decembra beigām ir LVL 498,4 milj., kas salīdzinājumā ar valsts galvoto aizdevumu atlikumu uz 2010. gada beigām – LVL 597,1 milj. ir samazinājies par LVL 105,7 milj. jeb 16,5%, jo 2010. gadā valsts galvoto aizdevumu atmaksas par 137% pārsniedza valsts galvoto aizdevumu izmaksas.

2011. gadā izsniegti likumā „Par valsts budžetu 2011. gadam” paredzētie valsts galvojumi par studiju un studējošo saistībām par kopējo summu LVL 12 milj., biedrībai „Latvijas Olimpiskā komiteja” LVL 3,2 milj., SIA „Latvijas Piens” LVL 5 milj., VAS „Valsts nekustamie īpašumi” LVL 23,833 milj., kā arī sniegts valsts galvojums par AS „Citadele banka” aizņēmumu no Eiropas Investīciju bankas LVL 71 milj. apmērā atbilstoši Eiropas Komisijas saskaņotajam AS „Parex banka” Valsts atbalsta restrukturizācijas plānam.

Saskaņā ar likumu „Par valsts budžetu 2012. gadam” plānots sniegt valsts galvojumus par kopējo summu LVL 173,1 milj., tai skaitā par VAS „Latvijas Hipotēku un zemes banka” saistībām LVL 71 milj. apmērā uzņēmumu konkurētspējas uzlabošanas atbalsta programmas realizācijai un LVL 49 milj. apmērā par saistībām starptautiskajiem kreditoriem.

The guarantees are issued on the basis of the evaluation of borrowers' business plans, in accordance with the procedure set for the Study and Student Crediting programme, as well as for the implementation of goals specified in Article 81 of the law On Budget and Financial Management. State guarantees are issued according to the procedure set forth by the Cabinet, and they are secured by commercial pledge, property mortgages, or other means of security.

The state guaranteed debt outstanding at the end of December 2011 was LVL 498.4 million which is LVL 105.7 million or 16.5% less, compared to the guaranteed debt outstanding at the end of 2010 because the repayment of the state guaranteed loans in 2010 exceeded the disbursements for state guaranteed loans by 137%.

In 2011, according to the law On the State Budget for 2011 state guarantees were issued for obligations under the study and student crediting programme for a total amount of LVL 12 million, for a loan of LVL 3.2 million to the association Latvian Olympic Committee, a LVL 5 million loan to LLC Latvian Piens for the building of a new dairy plant, and a LVL 23.833 million guarantee was issued to the State JSC „Valsts nekustamie īpašumi” (State Real Estate Agency). A state guarantee was also issued for the loan to JSC Citadele bank from the European Investment Bank amounting to LVL 71 million in accordance with the JSC Parex bank state support restructuring plan which was approved by the European Commission.

Pursuant to the law On the State Budget for 2012 total amount of state guarantees is planned to reach LVL 173.1 million, including guarantee for the liabilities of the State JSC Latvian Mortgage and Land Bank in the amount of LVL 71 million for the implementation of support programme for improvement of the enterprise competitiveness and for bank's liabilities owed to international creditors in the amount of LVL 49 million.



# Par Valsts kasi

## About the Treasury

### VALSTS KASES JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA

Valsts kase ir FM pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras darbības mērķis ir efektīva valsts pārvaldes funkciju īstenošana valsts finanšu vadības jomā. Valsts kases darbu vada pārvaldnieks.

Valsts kases virsmērķis – būt dinamiskai un mūsdienīgai, uz sniegto pakalpojumu kvalitātes pilnveidošanu orientētai iestādei, kas saskaņā ar labāko finanšu vadības praksi efektīvi un droši vada un uzrauga valsts finanšu vadības procesus atbilstoši valsts un tās iedzīvotāju interesēm.

Valsts kasei ir šādas funkcijas:

- 1) valsts budžeta izpildes un finanšu uzskaites organizēšana;
- 2) asignējumu piešķiršana un maksājumu veikšana no valsts budžeta ieņēmumiem;
- 3) valsts parāda vadība;
- 4) normatīvajos aktos noteikto ES politiku instrumentu, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumentu un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta maksājumu iestādes un sertifikācijas iestādes funkcijas un nacionālās atbildīgās amatpersonas uzdotās nacionālā fonda funkcijas;
- 5) citas normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

### LEGAL STATUS AND STRUCTURE OF THE TREASURY

The Treasury is a direct administration institution subordinated to the MF, whose activities are aimed at the effective implementation of public administration functions in the area of public finance management. The activities of the Treasury are directed by the Treasurer.

The Treasury's ultimate target – to be a dynamic and modern organization focusing on the improvement of service quality, which according to the best financial management practice effectively and safely manages and supervises the state's financial management processes according to the state and inhabitants' interests.

The Treasury has the following functions:

- 1) organisation of execution and financial accounting of the central government budget;
- 2) allocation of budget assignments and making payments from the central government budget revenue;
- 3) central government debt management;
- 4) functions of the Paying Authority for the EU policy instruments, European Economic Area financial instrument, and Norwegian government bilateral financial instrument as established in legislative acts, as well as certification institution functions and the National Fund functions delegated by the National Authorising Officer;
- 5) other functions prescribed in legislative acts.

*Pateicoties starptautiskajai aizdevumu programmai Latvijas Bankas ārējās rezerves palielinājās. Nozīmīgais ārējo rezervju palielinājums radies, gūstot peļņu no ārējo rezervju ieguldījumiem ārvalstu finanšu tirgos saskaņā ar Latvijas Bankas padomes noteiktajām vadlinijām, kā arī Valsts kases kontiem papildinoties ar ārvalstu aizdevumu līdzekļiem. Maksājumu bilance Programmas ietvaros ir izlīdzinājusies, kā arī tekošais konts saglabājas tuvu līdzsvaram.*

*Saglabāta lata piesaiste eiro pēc fiksēta valūtas kursa 0,702804 +/- 1%.*

*Latvijas kredītriska novērtējums ir ievērojami samazinājies kopš 2009. gada un ir zemāks nekā vairākām Eiropas valstīm.*

*Owing to the international loan programme, the foreign exchange reserve of the Bank of Latvia increased. The most significant increase of foreign exchange reserves was caused by gain from investments of foreign exchange reserves in the international financial markets pursuant to the guidelines set by the Council of the Bank of Latvia, as well as by international loan funds accumulating in the Treasury accounts. Under the international loan programme the balance of payments has levelled out and the current account remains close to balanced.*

*Pegging of lats to euro at the fixed currency rate of 0.702804 +/- 1 % was maintained.*

*Latvia's credit default swap levels have considerably decreased since 2009 and are lower than that of several European countries.*

# Kontakti

## Contacts

